

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Noora Kokkonen, Kirsi Kunelius ja Jenni Nelson

To Hack or not to Hack?

Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtu-
maan osallistumista tukevat ja haastavat tekijät

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sosionomi (AMK)

Sosiaali-ala

Opinnäytetyö

23.8.2018

Tekijä(t) Otsikko	Noora Kokkonen, Kirsi Kunelius ja Jenni Nelson To Hack or not to Hack? Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtumaan osallistumista tukevat ja haastavat tekijät
Sivumäärä Aika	57 sivua + 4 liitettä 23.8.2018
Tutkinto	Sosionomi (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Sosiaaliala
Suuntautumisvaihtoehto	Sosionomi (AMK)
Ohjaaja(t)	Lehtori Katja Ihamäki Lehtori Ulla Saukkonen
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia vapaaehtoisten osallistumiseen ja osallistumattomuuteen vaikuttavia osatekijöitä Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtumissa. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Helsingin NMKY:n kanssa. YMCA Hackathon on osa Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskusten rahoittamaa (2017-2020) Savumerkeistä lisättyyn todellisuuteen -hanketta, minkä tarkoituksena on lujittaa sote-alan paikallisyhdistysten osaamista ja valmiuksia digitaalisten palvelujen hyödyntämisessä. Hankkeessa yhteistyötahot pyrkivät tarjoamaan osallisuuden kokemuksia jo järjestöjen toiminnassa mukana oleville sekä toimintaan mukaan tuleville vapaaehtoisille nuorille aikuisille. Vapaaehtoiset ratkovat sosiaali- ja terveysalan paikallisyhdistysten toiminnasta nousevia haasteita.</p> <p>Tarve opinnäytetyölle nousi Vantaan YMCA Hackathon -tapahtuman järjestämisen yhteydessä, kun osallistuneiden määrä ei vastannut tavoitetta. Tutkimuskysymyksiksi muodostuivat: Mitkä tekijät tukivat vapaaehtoisten osallistumista YMCA Hackathon -tapahtumaan? Mitkä tekijät haastoivat YMCA Hackathon -tapahtumaan osallistumista? Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää itseohjautuvuuden, sosiokulttuurisen innostamisen, vapaaehtoistoiminnan ja osallisuuden teorioiden näkökulmista mahdollisia osallistumiseen ja osallistumattomuuteen vaikuttavia osatekijöitä. Opinnäytetyö tuotti Suomen NMKY:n Liitolle tutkittua ja kehittämistyössä hyödynnettävää tietoa osallistumista tukevista ja haastavista tekijöistä.</p> <p>Opinnäytetyö oli monimenetelmällinen tapaustutkimus. Aineistonkeruun menetelminä toimivat sähköisesti työntekijöille toteutettu ryhmäteemahaastattelu ja osallistuneille sekä ilmoittaneille ei-osallistuneille vapaaehtoisille toteutettu kyselyhaastattelu. Aineiston pohjalta osallistumista tukevana tekijöinä korostuivat vapaaehtoisten ja paikallisyhdistysten osallistaminen tapahtuman sisällön suunnitteluun, uusien kokemusten saaminen, tapahtuman maksuttomuus, yhteiskunnallinen merkitys ja ajankohdan sopivuus, sekä yhteisöllisyyden kokeminen. Haastaviksi tekijöiksi nousivat tapahtuman epäselvä konsepti, yhteistyöhön liittyvä ajanhallinta, oikeanlainen ja -aikainen markkinointi, riittämätön ennakkotieto tapahtumasta ja haasteiden sekä vapaaehtoisten mielenkiinnon kohtaamattomuus.</p> <p>Opinnäytetyö tuotti Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtumien, ja vastaavien modernin vapaaehtoistoiminnan tapahtumien, kehittämisessä hyödynnettävää tietoa.</p>	
Avainsanat	vapaaehtoistoiminta, osallistuminen, YMCA Hackathon, nuoret aikuiset

Author(s) Title	Noora Kokkonen, Kirsi Kunelius and Jenni Nelson To Hack or not to Hack? Factors supporting and challenging the participation in the YMCA Finland Hackathon events
Number of Pages Date	57 pages + 4 appendices 23 October 2018
Degree	Bachelor of Social Services
Degree Programme	Social Services
Specialisation option	Social Services
Instructor(s)	Katja Ihamäki, Lecturer Ulla Saukkonen, Lecturer
<p>The purpose of the thesis was to study the factors influencing the volunteers' participation or non-participation in the YMCA Finland Hackathon events. It was carried out in co-operation with YMCA Helsinki. YMCA Hackathon is a project (2017-2020) financed by the Funding Centre for Social Welfare and Health Organisations (STEA). The aim is to strengthen the skills and capabilities of the local organisations in utilizing digital services. At the events, volunteers solve challenges linked to the local social and health care organisations. The project seeks to provide experiences of social inclusion to all participants.</p> <p>YMCA Hackathon is a new project and it's yet to meet the participation targets. The thesis described the factors that influenced the participation and non-participation of the volunteers. It also presented developmental suggestions for future events. The components of participation were examined from the viewpoint of the underlying theories: self-determination, socio-cultural inspiration, volunteering and inclusion. As a multifaceted case study, the data collection methods were a theme group interview for the employees and questionnaire interview for participants and enrolled non-participants, both carried out online.</p> <p>The thesis showed that amongst the factors supporting participation were the involvement of volunteers and local associations in planning the events as well as volunteers gaining new experiences and a sense of community. The challenging factors included a vague event concept, time management with partnering organisations and the correct and timely marketing.</p> <p>The thesis produced research-based information that can be useful for the development of the YMCA Hackathon events and similar modern volunteering activities.</p>	
Keywords	volunteering, participation, YMCA Hackathon, young adults

Sisällys

1	Johdanto	1
2	YMCA Hackathon	3
2.1	Suomen NMKY:n Liitto	3
2.2	Hackathon-konsepti	3
2.3	YMCA Hackathon	4
3	Teoreettinen viitekehys	6
3.1	Vapaaehtoistyötä vai -toimintaa?	6
3.1.1	Aktiivinen kansalaisuus	7
3.1.2	Vapaaehtoistoiminta muutosten ristiaallokossa	8
3.1.3	Perinteisestä moderniin vapaaehtoistoimintaan	9
3.2	Sosiokulttuurinen innostaminen	12
3.2.1	Erilaisia innostajia	15
3.3	Itseohjautuvuusteoria	16
3.3.1	Sisäinen ja ulkoinen motivaatio	19
3.4	Osallisuus	21
3.4.1	Osallisuuden muodot ja niiden toteutumisen arviointi	23
4	Tutkimuskysymykset ja opinnäytetyön tavoite	24
4.1	Tutkimuskysymysten ja opinnäytetyön tavoitteen muodostaminen	24
4.2	Tutkimuskysymykset	24
4.3	Opinnäytetyön tavoite	24
5	Tutkimusmenetelmät ja aineiston keruu	25
5.1	Menetelmät, lähestymistapa ja tutkimussuuntaus	25
5.2	Teemahaastattelu	26
5.3	Kyselyhaastattelu	27
6	Tulokset ja analyysi	30
6.1	Teemahaastattelu	30
6.2	Kyselyhaastattelun tulokset ja analyysi	34
6.2.1	Osallistuneiden kyselyhaastattelu	35
6.2.2	Ei-osallistuneiden kyselyhaastattelu	38
7	Opinnäytetyön luotettavuus ja laatu	41
8	Opinnäytetyön eettisyys	44

9	Johtopäätökset ja päätelmät	46
10	Lopuksi	50
	Lähteet	54
	Liitteet	
	Liite 1. Teemahaastattelurunko	
	Liite 2. Kyselylomakkeiden saatekirje	
	Liite 3. Kyselylomake osallistuneille	
	Liite 4. Kyselylomake ei-osallistuneille	

1 Johdanto

Opinnäytetyömme aiheen ajankohtaisuuden vankkana perustana toimii se, että yhtenä Suomen nykyhallituksen kärkihankkeen tavoitteena on edistää kansalaisten hyvinvointia siten, että heidän osallisuutensa paranee (Larivaara 2016). Muita keinoja ravita osallisuuden elinvoimaisuutta ovat muun muassa sosionomien ammattia ohjaavat ammatiteettiset periaatteet, missä korostetaan osallisuuden edistämisen merkityksellisyyttä sekä suomalaisen yhteiskunnan kolmannen sektorin kansalaisjärjestöjen toiminta, minkä avulla mahdollistetaan kansalaisille yhteiskuntaan osallistuminen ja sitä kautta mahdollisuus kokea osallisuutta ja kuulumista johonkin (Talentia 2017: 16; Kittilä n.d.). Suomen NMKY:n Liiton järjestämän YMCA Hackathon -tapahtuman yhtenä tavoitteena onkin vahvistaa osallisuuden kokemisen mahdollisuutta yhteiskunnan eri tasoilla. Tapahtuman kautta pyritään tarjoamaan vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneille nuorille aikuisille areena kokea muun muassa yhteisöllisyyttä, kyvykkyyttä ja omien arvojen mukaista hyvän tekemistä ratkaisemalla paikallisyhdistysten esittämiä haasteita. Tapahtumilla on myös tärkeä yhteiskunnallinen tehtävä, sillä auttamalla paikallisyhdistyksiä ratkaisemaan digitaalisiin palveluihin liittyviä haasteita, tuetaan palveluiden tuomista lähemmäksi kaikkia asiakkaita edistäen samalla heidän yhdenvertaisuuttaan ja osallisuuttaan. Osallisuus on siis keskeinen ihmisoikeuksien toteutumisen edellytys ja ihmisarvon rakentaja. Ihmisarvon- ja oikeuksien ollessa myös sosiaalialan keskeisiä eettisiä lähtökohtia on perusteltua tutkia YMCA Hackathon -tapahtumiin osallistumista tukevia ja haastavia tekijöitä. (Talentia 2017: 5).

Vapaaehtoistoiminnan muodot sekä vapaaehtoistoiminnan toimijoiden ja taustaorganisaatioiden arvot ja motiivit ovat muokkautuneet ajan myötä ja tarpeen mukaan. Aiemmin vapaaehtoisten solidaarinen huomio kiinnittyi erityisesti apua ja tukea tarvitseviin, mutta nykyaikana korostuvat vapaaehtoisten mahdollisuudet vaikuttaa yhteiskuntaan ja omaan elämäänsä. Myös oman vapaaehtoistoiminnan tuloksia halutaan nähdä entistä nopeammin. Velvollisuuden sijaan vapaaehtoistoiminta nähdäänkin enemmän oikeutena vaikuttaa ja osallistua, ja toiminnan kautta etsitään elämään merkityksellisyyden kokemuksia ja mahdollisuutta toteuttaa itseään. (Laimio & Välimäki 2011; Harju 2014.) Modernin vapaaehtoisuuden tuomat haasteet koettelevat myös YMCA Hackathon -tapahtumaa osallistujamäärän jäädessä tavoiteltua pienemmäksi. Muutoksiin on vastattava nykyaikaisin

keinoin ottamalla huomioon ihmisten muuttuneet tarpeet, arvot ja toiveet sekä kohdattava modernin vapaaehtoisuuden tuomat osallistumiseen ja sitouttamiseen liittyvät haasteet (Laimio & Välimäki 2011: 18).

Omana panoksestamme ammattieettisten periaatteiden mukaisesti edistämme osallisuutta tarkastelemalla YMCA Hackathon -tapahtuman osallistumiseen ja osallistumattomuuteen liittyviä osatekijöitä modernin vapaaehtoisuuden, itseohjautuvuuden, sosiokulttuurisen innostamisen ja osallisuuden eri muotojen näkökulmista. Kysymme, mitkä tekijät tukivat vapaaehtoisten osallistumista YMCA Hackathon -tapahtumaan? Mitkä tekijät haastoivat YMCA Hackathon -tapahtumaan osallistumista? Tarkoituksena on tuottaa lisätietoa tutkimuskysymystemme näkökulmasta YMCA Hackathon -tapahtumaan liittyen. Tiedonkeruumenetelminä toimivat tapahtuman työntekijöille toteutettu ryhmäteemahaastattelu ja tapahtumiin osallistuneille sekä ei-osallistuneille toteutetut kyselyhaastattelut. Tuotamme näin myös materiaalia, jota Suomen NMKY:n Liitto voi hyödyntää YMCA Hackathon -tapahtumien jatkokehittämisessä. Esitämme myös kehittämisajatuksia tapahtumien tulevaisuutta silmällä pitäen.

Kerromme opinnäytetyömme toisessa luvussa työelämäkumppanimme Helsingin NMKY:n taustoista, jonka jälkeen siirrymme YMCA Hackathon -konseptin määrittelyyn sekä YMCA Hackathon -tapahtuman sisällön, tavoitteiden ja sen taustahankkeen kuvailuun. Kolmannessa luvussa esittelemme opinnäytetyön teoreettisen viitekehyksen, mihin valitsimme keskeiset teoriat, joiden kautta tarkastelemme Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtuman osallistumiseen ja osallistumattomuuteen vaikuttavia tekijöitä. Teoreettisesta viitekehyksestä avaamme ensin lukijalle vapaaehtoistoiminnan käsitteen perusteet ja esittelemme sen lisäksi modernin vapaaehtoistoiminnan ominaispiirteitä. Tämän jälkeen käsittelemme sosiokulttuurista innostamista ja erilaisia innostajia, itseohjautuvuusteoriaa ja motivaatiotekijöitä sekä osallisuutta ja osallisuuden eri muotoja. Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ja tavoitteet esittelemme neljännessä luvussa ja viidennessä luvussa kerromme lukijalle valitsemistamme aineistonkeruumenetelmistä, jonka jälkeen kuudennessa luvussa esittelemme myös ryhmäteemahaastattelusta ja kyselyhaastatteluista saadun aineiston tulokset ja analyysit. Seitsemännessä ja kahdeksännessä luvussa pohdimme opinnäytetyömme luotettavuutta, laatua ja työhön liittyviä eettisiä näkökulmia. Yhdeksännessä luvussa esitämme johtopäätöksiä ja päätelmiä aineistosta esille nousseista osallistumiseen ja osallistumattomuuteen vaikuttavista tekijöistä ja lopuksi kerromme kehittämisajatuksia tapahtumien tulevaisuutta silmällä pitäen.

2 YMCA Hackathon

2.1 Suomen NMKY:n Liitto

YMCA eli Young Men's Christian Association on Lontoossa 1844 perustettu nykyisin globaali järjestö, jonka toiminnan taustalla oli alkujaan yksilön kehon (body), mielen (mind) ja hengen (spirit) vahvistaminen lähinnä liikunnallisten aktiviteettien kautta. Kristillisyys kulki vahvasti mukana järjestön arvoissa ja toiminnassa YMCA:n pyrkimyksissä tuoda yhteen nuoret kristityt miehet. Kansainvälistymisen myötä YMCA:n paikallisjärjestöille hyväksyttiin autonominen valta toteuttaa järjestön toimintaa alueellaan, mikä tarkoitti osittain kristillisten arvojen näkyvyyden vähentymistä tai vastaavasti joillain alueilla niiden voimistumista sekä toiminnan monimuotoistumista. (Wikipedia n.d.) Nykyään järjestö toimii 119 eri maassa ja järjestön toiminta tavoittaa yli 58 miljoonaa ihmistä. Järjestöjen toiminta on aina alueen tarpeista nousevaa ja siksi toimintamallit vaihtelevat maittain ja alueittain. YMCA:n keskeisenä tavoitteena on sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja rauhan tuominen nuorten keskuuteen ja yhteisöihin riippumatta uskonnosta, etnisestä taustasta, sukupuolesta tai kulttuurista. (World YMCA n.d.)

Suomessa toiminta on alkanut vuonna 1889 nimellä Helsingin NMKY (Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys). Nykyisin Suomen NMKY toimii 60 paikkakunnalla tarjoten kulttuuritoimintaa, koulutus- ja opintomahdollisuuksia, nuorisotyötä ja liikuntakasvatusta, sekä erilaisia jäsenyhdistysten tuottamia sosiaaliprojekteja tai innovatiivisia hankkeita. Nimestään huolimatta globaalilla tasolla järjestön jäsenistä noin 40 % on nykyisin naisia ja Suomessa heitä on 45 %. (Helsingin NMKY n.d.)

2.2 Hackathon-konsepti

Hackathon-sana muodostuu englannin kielen sanoista hack ja marathon, joissa hack-sanalla viitataan etsivään ja tutkivaan ohjelmointiin ja marathon-sanalla lyhytkestoiseen ja intensiiviseen ajanjaksoon, jona tapahtuma järjestetään. Briscoe ja Mulligan (2014) esittävät, että Hackathon-tapahtumien alkuperä on lähtöisin LAN (local area network) -tapahtumista, joissa innokkaat ohjelmoijat kerääntyvät yhteen, jopa useiden päivien ajaksi, sovittuun paikkaan, sovittuna ajanjaksona työskentelemään kohti yhteisesti määriteltyä digitaalista päämäärää. Hackathonit ovat yleistyneet huomattavasti 2000-luvulla,

kun merkittävät ohjelmistoyritykset ovat tunnistaneet tapahtumien arvon nopeassa ohjelmistokehityksessä ja innovoinnissa. Tapahtumien laajentuessa osallistujien kaarti on laajentunut myös ohjelmointialan ulkopuolelle. (Briscoe & Mulligan 2014: 2–3.)

Suomessa vielä suhteellisen tuntematon hackathon on tapahtuma, jossa ohjelmoijat tai muut vapaaehtoiset asiasta kiinnostuneet kerääntyvät yhteen kehittämään jo olemassa olevaa, usein digitaalista palvelua, ohjelmaa tai tuotosta tai vaihtoehtoisesti luomaan jotain täysin uutta. Innovointi, luovuus, yhteisöllisyys ja rohkaiseva ilmapiiri ympäröivät näitä lyhyen ajanjakson tapahtumia, jotka ovat kehittyneet tehokkaiksi lähestymistavoiksi uusien digitaalisten innovaatioiden kehittämiseksi. Tapahtumien monipuolisuus ja suhteellisen matala järjestämiskynnys ovat luoneet monimuotoisen ja laaja-alaisen ilmiön sekä vaikuttavuuden kanavan, mutta toisaalta tehneet ilmiön käsittämisestä haastavaa. (Briscoe & Mulligan 2014: 1.)

Hackathoneja yhdistävät esimerkiksi seuraavat elementit; intensiivinen pienryhmätöiminta, lyhyt ajanjakso, jossa toiminta toteutetaan, taustaorganisaatioiden antama tuki kuten ruoka ja mentorointi sekä oppimisen, jakamisen ja epäonnistumisen arvokkuuden tunnistaminen (Briscoe & Mulligan 2014: 10–11). Nämä yhteiset tekijät tekevät tapahtumista nimenomaan hackathoneja.

2.3 YMCA Hackathon

YMCA Hackathon on osa STEA:n eli Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskuksen rahoittamaa, vuosina 2017-2020 toteutettavaa Savumerkeistä lisättyyn todellisuuteen -hanketta, joka toteutetaan Suomessa kolmessa maakunnassa, Uudellamaalla, Keski-Suomessa ja Pohjois-Savossa. Hankkeen tarkoituksena on vahvistaa sote-alan paikallisyhdistysten osaamista ja valmiuksia hyödyntää digitaalisuutta osana palvelujaan. Tapahtumille löytyy myös yhteiskunnallinen näkökulma, sillä auttamalla paikallisyhdistyksiä ratkaisemaan digitaalisiin palveluihin liittyviä haasteita, edistetään palveluja käyttävien osallisuutta. Hankkeessa toimivat nuoriso- ja sote-alan -järjestöt, kuten Nyyti Ry, Sini-nauhaliitto, Suomen Mielenterveysseura ja Nuorten Palvelut Ry pyrkivät tarjoamaan voimaantumisen sekä osallisuuden kokemuksia järjestöjen toiminnassa mukana oleville ja prosessiin mukaan tuleville vapaaehtoisille nuorille aikuisille. (Silvennoinen 2018.)

YMCA Hackathon on täysi-ikäisille nuorille aikuisille suunnattu 48 tuntia kestävä viikonlopputapahtuma, johon voi osallistua kuka tahansa asiasta kiinnostunut yksin tai ryh-

mässä. Hankkeen kohderyhmä, nuoret aikuiset, on määritelty ikäjakaumana 18-29 -vuotiaat, mutta todellisuudessa yläikärajaa osallistumiseen ei ole. Tapahtuman sisältö rakentuu tapahtumaan osallistuvien paikallisyhdistysten tarjoamista, heidän asiakaskuntaansa tai toimintaansa haastavista, akuuteista kysymyksistä, ongelmista tai ratkaistavista asioista, joita tapahtumaan osallistuvat nuoret aikuiset lähtevät ratkomaan. Osallistujia pyritään etsimään ja sitouttamaan tapahtumaan kohdennetulla mainonnalla oppilaitosten ja järjestöjen kautta sekä tarjoamalla miellyttävät puitteet, ilmaisen ruokatarjoilun ja innostavan työilmapiirin. (Silvennoinen 2018.) Tapahtumien järjestämisessä haasteena on kuitenkin koettu oikean kohderyhmän löytäminen sekä heidän aktivoiminen ja vähäinen osallistuminen tapahtumiin. Opinnäytetyössämme kohdistamme katseemme tapahtumien osallistumisen ja osallistumattomuuden osatekijöihin keräämämme aineiston pohjalta ja pohdimme keinoja kasvattaa osallistumisprosenttia tulevilla YMCA Hackathon -tapahtumissa.

3 Teoreettinen viitekehys

3.1 Vapaaehtoistyötä vai -toimintaa?

Käsitteinä vapaaehtoistyö ja -toiminta ovat olleet olemassa jo pitkään, mutta eri nimityksillä. Ennen niitä on kutsuttu muun muassa hyväntekeväisyydeksi, talkootyöksi, armeilaisuudeksi ja vapaaksi huoltotyöksi, mutta viime vuosikymmenten aikana vapaaehtoisuus sekä vapaaehtoistyö ja -toiminta ovat käsitteinä vakiinnuttaneet asemansa kiellessä. Nimitysten monipuolisuus voi kertoa myös siitä, ettei vapaaehtoistoimintakenttä ole yksiselitteisesti moninaisuutensa vuoksi yhden termin alle lokeroitavissa. (Nylund & Yeung 2005: 14–15.) Työ-loppuliitettä on perusteltu muun muassa sillä, että vapaaehtois- ja palkkatyön välille on haluttu luoda selkeä ero. Työn arvoa itsessään on myös voitu haluta korostaa työ-loppuliitteellä. (Laimio & Välimäki 2011: 9.) Opinnäytetyömme selkeyden ja monipuolisemman käyttömahdollisuuden vuoksi käytämme vapaaehtoistoimintatermiä, sillä käsitteen vapaaehtoistyö voi mieltää vahvemmin liittyvän jollain tavalla ulkoisesti palkitsevaan toimintaan.

Perinteisen määritelmän mukaan vapaaehtoistoiminta itsessään on yleishyödyllistä toimintaa, mistä toimija ei saa palkkaa eikä toimintaa ohjaava ja mahdollistava organisaatio tavoittele vapaaehtoistoiminnan avulla välitöntä taloudellista hyötyä. Vapaaehtoisen ei tarvitse myöskään olla ammatillisesti pätevä tai erityistaitoja omaava, vaan hän voi ottaa osaa vapaaehtoistoimintaan jo olemassa olevaa tietotaitoaan hyödyntäen. Vapaaehtoistoiminta on myös vahvasti yhteistoiminnallista eli vapaaehtoiset, vapaaehtoistoiminnan organisoijat ja vapaaehtoistoiminnan kohteet toimivat ja ovat vuorovaikutuksessa keskenään. (Nylund & Yeung 2005: 15.)

Vapaaehtoistoiminta käsitteenä voidaan taas nykyaikana ymmärtää perinteisen auttamisen lisäksi liittyvän enemmän vapaaehtoisten toiveisiin ja motiiveihin sekä siihen, miten vapaaehtoistoimintaa organisoidaan. 2000-luvulla arvostetaan myös vapaaehtoistoiminnan merkitystä vapaaehtoisen hyvinvoinnin kannalta ja vapaaehtoistoimintaan liitetään myös kansalaisoikeudellinen näkökulma. Vapaaehtoistoiminnan merkitys yhteiskunnallisesti saa myös 2000-luvulla enemmän arvostusta. Laimio ja Välimäki (2011) ovat muodostaneet uudenlaista ajattelua vastaavan määritelmän vapaaehtoistoiminnasta:

Vapaaehtoistoiminta on omasta halusta lähtevää, palkatonta toimintaa, jota tehdään omia arvoja vastaavan yhteisön hyväksi. Se on merkki halusta osallistua ja vaikuttaa ja sen tulisi olla kaikkien kansalaisoikeus. (Laimio & Välimäki 2011.)

Euroopan komissio on myös määritellyt vapaaehtoistoiminnan. Siinä sitä kuvataan ei ansaitsemistarkoitukselliseksi viralliseksi, epäviralliseksi tai vapaamuotoiseksi vapaaehtoiseksi toiminnaksi, mikä toteutuu yksilön motivaation perusteella, vapaasta harkinnasta ja tahdosta. Määritelmään on myös liitetty eri merkityksiä, kuten Euroopan yhteiskuntien yhteisymmärryksessä tapahtuvan kehittämisen, demokratian kehittymisen, yhteenkuuluvuuden vahvistamisen, solidaarisuuden lisäämisen, syrjimättömyyden toteutumisen, kansalaisvaikuttamisen vahvistumisen sekä yksilöiden hyvinvoinnin ja elinikäisen oppimisen merkitykset. (Laimio & Välimäki 2011: 10.)

3.1.1 Aktiivinen kansalaisuus

Vapaaehtoistoiminta ilmentää aktiivista kansalaisuutta, joka voidaan määritellä ihmisen osallistumisen, kohtaamisen, välittämisen ja identiteetin yhteissummaksi. *Osallistuminen* on aktiivisen kansalaisuuden konkreettista toimintaa, mikä muuttaa aktiivisen kansalaisuuden todelliseksi ja minkä myötä ihmisellä on mahdollisuus vaikuttaa elämäänsä ja ympäröivään yhteiskuntaan sekä kokea osallisuutta. *Kohtaaminen* aktiivisen kansalaisuuden osatekijänä taas sisältää ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa ja toiminnassa mahdollistuvan yhteisten kokemusten kokemisen ja niiden jakamisen, kohdatuksi tulemisen sekä oman katseen suuntaamisen itsestään ulospäin ja näin myös muiden kohtaamisen. *Välittäminen* tuo aktiiviseen kansalaisuuteen inhimillisyyden ja sosiaalisen ulottuvuuden, ja se lähtee liikkeelle ensin itsensä välittämisestä, minkä jälkeen myös toisista välittäminen mahdollistuu. Välittäminen on olennainen aktiivisen kansalaisuuden osa, sillä kiinnostus muiden ihmisten elämiin ja kohtaloihin lisää koko ihmisyhteisön hyvinvointia. Viimeisenä aktiivisen kansalaisuuden osana on ihmisen oma *identiteetti*, minkä kautta yksilö käsittää yhteisöllisen ja yhteiskunnallisen paikkansa. Arvomaailmataan selkeä ja sen mukaan toimivan ihmisen identiteetti tukee aktiivisen kansalaisuuden toteutumista, kun yksilö on tietoinen haluamistaan ja tärkeinä pitämistään asioista ja toimii osana kokonaisyhteiskuntaa yhteisen hyvän tavoittelijana. (Harju 2005: 68–70.) Osallistumisen ja esimerkiksi muiden vapaaehtoisten kohtaamisen kautta YMCA Hackathon -tapahtumassa mahdollistuvat välittämisen ilmaisu tai sen lisääntyminen. Tapahtuma mahdollistaa myös oman identiteetin ja arvojen mukaisen toiminnan kautta oman yhteisöllisen ja yhteiskunnallisen paikkansa hahmottamisen sekä solidaarisuuden vahvistumisen.

Aktiivisen kansalaisuuden toteuttamisen eli yhteisöissä ja yhteiskunnassa toteutuvan toiminnan, aktiivisuuden, vaikuttamisen ja osallistumisen kautta mahdollistuu kansalaisyhteiskunnan olemassaolo. Toiminta kansalaisyhteiskunnassa voi olla esimerkiksi harrastus- ja yhdistystoimintaa eli kohdistua viihtyvyyden alueelle, politiikan alueella tapahtuvaa puoluetoimintaa tai vaikka vapaaehtoistoimintaa kuten YMCA Hackathon -tapahtumaan osallistuminen, mikä sijoittuu auttamisen alueelle. Kansalaisyhteiskunta on osa yhteiskuntakokonaisuutta, minkä muodostavat yhdessä kansalaisyhteiskunnan kanssa julkinen, yksityinen ja neljäs sektori. Julkiseen sektoriin kuuluvat seurakunnissa, kunnissa, kuntayhtymissä ja valtiossa tapahtuvat toiminnot, yksityisen sektorin muodostavat toiminnot yrityksissä ja neljännen sektorin muodostavat toiminnot, jotka toteutuvat perheen, sukulaisuuden, kodin ja ystävyiden piirissä. Järjestö-, puolue-, ammattiyhdistys- ja vapaamuotoinen kansalaistoiminta sekä vapaa sivistystyö, säätiöt ja uusosuuskunnat, sosiaalinen media ja uskonnollisissa yhdyskunnissa tapahtuva toiminta muodostavat kaikki yhdessä kansalaisyhteiskunnan. Vapaaehtoisuus, vapaus, autonomia ja yleishyödyllisyys ovat kansalaisyhteiskunnan peruspiirteitä. (Harju 2005: 67; 70–71; Harju 2010: 12–13.) Suomen NMKY:n Liitto järjestönä on osa kansalaisyhteiskuntakokonaisuutta ja täten merkittävässä roolissa aktiivisen kansalaisuuden mahdollistamisessa ja tukemisessa.

3.1.2 Vapaaehtoistoiminta muutosten ristiaallokossa

Lähes jokaiseen Suomen kansalaiseen vaikuttavat ja tulevat vaikuttamaan joko suorasti tai epäsuorasti globaalit ilmiöt kuten tekoälyn kehitys, robotisaatio sekä digitalisaatio ja niiden myötä muun muassa työn muutos. Esimerkiksi työajat, -paikat ja -tavat ovat murroksessa sekä monimuotoitumassa ja julkista sektoria kohtaan kohdistuu taloudellisia kiristyspaineita. (Kiiski Kataja 2017.) Muutosten myötä muun muassa vapaaehtoistoiminnan tarve saattaa korostua, kun työntekotavat ja julkisiin palveluihin resursointi muuttuvat (Merisaari 2018). Muutokset näkyvät myös ihmisten yhteiskunnallisessa asemassa, kun vuonna 2008 alkaneen taloudellisen laskusuhdanteen jälkeen Suomessa on lisääntynyt nuoria aikuisia koskeva työttömyys sekä heidän jääminen työn lisäksi ilman koulutuspaikkaa ja asevelvollisuuden suorittamista, minkä vuoksi myös nuorten aikuisten riski syrjäytyä ja joutua pitkäaikaistyöttömäksi lisääntyy (Työ- ja elinkeinoministeriö 2017).

Aika, jota elämme ja yhteiskunnallisten muutosten vaikutukset heijastuvat myös kansalaisyhteiskuntaan, aktiiviseen kansalaisuuteen sekä vapaaehtoistoimintaan ja jopa sen

määritelmään. (Harju 2005: 67; Laimio & Välimäki 2011: 9). Teknologisten laitteiden kehitys vaikuttaa ihmisten ajankäyttöön ja tapaan olla kytköksissä laitteisiin, mutta samalla niistä on myös hyötyä esimerkiksi kansalaistoiminnan, oppimisen ja työnteon kannalta. Nykyajan muutokset ulottuvat myös kansalaistoimintaan osallistumisen näkökulmasta, sillä nykyisin osallistumista esimerkiksi vapaaehtoistoimintaan luonnehditaan enemmänkin yhtä tarkoitusta kattavana, sitoutumista karttavana ja projektimaisena. (Harju 2010: 23.) Omaa henkilökohtaista elämää kohtaavan epävarmuuden, esimerkiksi edellä mainitun työttömyyden tai koulutuksen ulkopuolelle jäämisen, voidaan arvella myös nostavan kynnystä sitoutua sekä osallistua vapaaehtoistoimintaan.

Kansalaisyhteiskunnan toimijarakenteen osalta on taas havaittu vapaaehtoisten jakautumista ryhmiin siten, että yhden ryhmän muodostavat työssäkäyvät aktiiviset ja osallistuvat ihmiset, toisen syrjäytyneet tai syrjäytymisvaarassa olevat sekä kolmannen eläkeläiset, joiden kesken on vielä ryhmän sisällä karkea jako aktiivisiin hyvää elämää eläviin ja sairaaloissa sekä palvelukodeissa asuviin sairaisiin. Neljännen ryhmän muodostavat työssäkäyvät kansalaisyhteiskunnasta vetäytyneet ihmiset ja viidennen ryhmän ihmiset, jotka tasapainoilevat pätkätöiden ja työttömyysjaksojen kanssa. (Harju 2010: 36.) YMCA Hackathon -tapahtuman kohderyhmänä ovat nuoret aikuiset, jotka voivat sijoittua toimijarakenteessa yhtäaikaisesti esimerkiksi työssäkäviin aktiivisiin ja osallistuviin ihmisiin sekä syrjäytymisvaarassa oleviin tai jopa jo syrjäytyneisiin, joten YMCA Hackathon -tapahtuman kaltaiseen vapaaehtoistoimintaan osallistumiseen vaikuttavien osatekijöiden tutkiminen on siltäkin osin keskeistä. Yhteiskunnalliset muutokset niin yksilö-, yhteisö- kuin yhteiskuntatasolla eivät rajoitu kansalaisyhteiskunnan kannalta vain osallistumisen tapoihin ja toimijarakenteeseen, vaan ne väistämättä muokkaavat myös vapaaehtoistoiminnan muotoja modernimmiksi, mitä käsittelemme seuraavassa kappaleessa.

3.1.3 Perinteisestä moderniin vapaaehtoistoimintaan

Vapaaehtoisuuden voi käsittää niinkin laajasti, että vapaaehtoisena toimii sellainen henkilö, joka omasta vapaasta tahdostaan neuvoo esimerkiksi reittiohjetta pyytämään tullutta turistia oikeaan suuntaan. Vapaaehtoisten tekemät yksittäiset toiminnot ovat koko elämän kattavia kuten konkreettisesti pihatalkootyö, taloyhtiön yhdistystoiminta, erilaisten tapahtumien järjestäminen ja keräysapu sekä yksinkertaisesti ihmisten auttaminen ja tukeminen. Perinteinen tapa osallistua vapaaehtoistoimintaan onkin yhdistys- tai järjestöjäsenyyden kautta, mutta vapaaehtoistoimintaan liittäviä siteitä ovat myös sukulaisuus, ystävyys, naapuruus ja jonkin yhteisön jäsenenä oleminen. (Willberg 2015: 7.)

Yksittäisiä vapaaehtoistoimintoja voidaan kategorisoida eri vapaaehtoistoimintoihin; osallistavaan, tukea tuottavaan ja tuettuun vapaaehtoistoimintaan, järjestötoimintaan sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen, palvelu- ja vertaistoimintaan sekä tapahtuma-, keräys- ja talkootoimintaan. Tukea tuottavassa toiminnassa vapaaehtoinen voi toimia esimerkiksi kolmannen sektorin järjestön kautta yksinäisen henkilön ystävänä eli hän antaisi apuaan itseään heikommassa asemassa olevalle. Tuetussa vapaaehtoistoiminnassa taas vapaaehtoinen itse saa toiselta vapaaehtoiselta tukea kansalaisyhteiskunnassa toimiakseen. Aktiivisen kansalaisyhteiskunnan tärkeäksi osaksi luetaan vapaaehtoinen järjestötoiminta esimerkiksi yhdistysten hallituksessa vapaaehtoisena toimimisen kautta sekä muunlainen aktiivinen yhteiskunnallinen vaikuttamistoiminta kuten kansalaisaloitteen tekeminen. Vapaaehtoinen palvelutoiminta voi olla konkreettisesti esimerkiksi leipomista, IT-apua tai vaikka ryhmänohjaustaitojen opetusta. Kokemus samasta asiasta tai samankaltainen elämäntilanne voi johtaa vapaaehtoiseen vertaistoimintaan, joka kategorisoidaan vapaaehtoistoiminnan erityismuodoksi. Tapahtuma-, keräys- ja talkootoimintaan osallistuakseen vapaaehtoiselta taas ei vaadita erityistä koulutusta tai pitkäaikaista sitoutumista, vaan osallistuminen on enemmänkin kertaluontoista. (Laimio & Välimäki 2011: 11–12; Tee kansalaisaloite n.d.)

Vapaaehtoistoiminnan muodot, toimijoiden motiivit sekä vapaaehtoistoiminnan taustaorganisaatioiden ja vapaaehtoisten arvot ovat mukautuneet ajan myötä ja tarpeen mukaan. Muutoksia on myös luvassa jatkossakin. Laimio ja Välimäki (2011) kertovat, että nykyään vapaaehtoistoiminta nähdään enemmän vapaaehtoisten mahdollisuutena vaikuttaa niin yhteiskuntaan kuin omaan elämäänsäkin sen sijaan, että huomio suurimmaksi osaksi kohdistuisi heihin, jotka vapaaehtoisten tukea ja apua tarvitsisivat. Nykyään vapaaehtoisten tarve nähdä oman toimintansa tuloksia lyhyellä aikavälillä korostuu sekä aktiivisuus vapaaehtoistoiminnassa on lisääntynyt, kun perinteisten kanavien kautta mahdollistuva vaikuttaminen on koettu heikoiksi. Vapaaehtoisia motivoi nykyään myös enemmän oikeus vaikuttaa ja osallistua sen sijaan, että toimintaan ryhdyttäisiin vain velvollisuudesta. Muita motiiveja on todettu olevan se, että vapaaehtoistoiminta itsessään on koettu hyödylliseksi työn tai opiskelun kannalta sekä se, että vapaaehtoistoiminta on tarjonnut vapaaehtoiselle itsensä toteuttamisen mahdollisuuden. Perinteisen eri taustayhteisöjen organisoiman vapaaehtoistoiminnan rinnalle on kohonnut epämuodollisia kansalaistoiminnan muotoja erilaisten kampanjoiden ja tapahtumien muodossa. Esimerkki paikallisesta epämuodollisesta vapaaehtoistoiminnasta on elokuussa 2017 Helsingin Malminkartanonhuipun portaisiin Helsingin Taiteilijaseuran toimesta toteutettu yh-

teisöllinen raitataideteos, joka luotiin vapaaehtoisvoimin tapahtuman muodossa. Epämuodolliset muodot voivatkin mahdollistaa lyhyemmän sitoutumisajan ja -panoksen, sillä niitä leimaa projektiluontomaisuus – toiminnalla on siis alku ja loppu. (Laimio ja Välimäki 2011: 14–18; Harju 2014; Helsingin taiteilijaseura 2017.)

Muotoihin kohdistuneiden muutosten lisäksi myös vapaaehtoisten motiiveissa on havaittu korostuvan nykyaikana auttamisen halun lisäksi se, että he haluavat saada toiminnastaan merkityksellisyyden kokemuksen. Vapaaehtoistoiminnassa mukana olemisen jatkuvuudeksi onkin suotavaa huomioida myös vapaaehtoisten toiveet ja tarpeet. Vapaaehtoisten sitoutuminen toimintaan sekä siihen sitouttaminen ovatkin vapaaehtoistoimintaa organisoivien tahojen ajankohtainen haaste. Nykyaikana ihmisillä on hyvin yksilöllisiä elämäntilanteita eivätkä elämät noudata enää perinteistä koulunpenkiltä vakituisen työhön, naimisiin ja perheelliseksi -kaavaa. Vapaaehtoiset sitoutuvatkin mieluummin omiin elämäntilanteisiinsa sopivaan toimintaan määrääjäksi. On myös huomattu, että vapaaehtoisilla on tarve saada tietää toiminnan sisällöstä ja vaatimuksista yksityiskohtaisemmin, jolloin myös toiminnoista tarpeeksi hyvin tehtäviä kuvaavan markkinoinnin merkitys korostuu. Lisäksi perinteisen ”osallistu tietojesi ja taitojesi puitteissa” -ajatuksen rinnalle on noussut vapaaehtoisten erikoisosaamisen hyödyntäminen ja tehtäviä räätälöidäänkin enemmän vapaaehtoisen tietotaitoa vastaaviksi. (Laimio ja Välimäki 2011: 18.)

Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtuma kategorisoituu muodoltaan kertaluontoiseksi tapahtumaksi, jolle on määritelty vapaaehtoistoiminnan alku ja loppu ja perinteiseen vapaaehtoistoimintaan verrattuna se on epämuodollinen. Kuten edellä mainitussa kappaleessa todettiin, tapahtuman määräaikaisuus voi madaltaa osallistumiskynnystä, sillä se on sovittavissa helpommin eri elämäntilanteisiin. Tapahtumassa on myös yhteiskunnallisen vaikuttamisen elementti, kun sosiaalialan järjestöjen haasteisiin vastataan ideoimalla ratkaisuja. Yksi tapahtuman tavoitteista eli osallisuuden kokeminen mahdollistuu myös konkreettisen tapahtumaan osallistumisen kautta (Silvennoinen 2018). Tapahtumaan pystyy osallistumaan kuka vain nuoren aikuisen määritelmään itsensä lukeva ilman erityisosaamista ja -tietämistä. Ilmoittautuminen tapahtuman sivuilta, sähköposteissa ja sosiaalisessa mediassa olleen ilmoittautumislinkin kautta, joten kynnys osallistua ja sitoutua oli matala. Silti tapahtumiin osallistuneiden määrä ei vastannut Suomen NMKY:n Liiton odotuksia. Voidaankin pohtia, että tukisiko kattavampi YMCA Hackathon -tapahtumien sisällön ja haasteiden kuvaus vapaaehtoisten osallistumista sitä kautta, että vastattaisiin nykyaikana vapaaehtoisten korostuneeseen tarpeeseen saada tarkempaa kuvausta toiminnan sisällöstä ja vaatimuksista.

3.2 Sosiokulttuurinen innostaminen

Valitsimme vapaaehtoistoiminnasta 1960-luvulla versonneen sosiokulttuurisen innostamisen osaksi teoreettista viitekehystä, sillä sen menetelmät voivat vastata moderniin vapaaehtoistoimintaan liittyviin haasteisiin. Sosiokulttuurinen innostaminen käsitteenä ja toimintana on syntynyt Ranskassa toisen maailmansodan jälkeen pyrkimyksenä elvyttää maan demokraattiset arvot natsimiehityksen jälkeen. Toiminta levisi työväen kouluttamiseen ja vapaa-ajan toiminnan järjestämiseen erikoistuneen *educati3n popular* -liikkeen myötä myös Euroopan rajojen ulkopuolelle muun muassa Latinalaiseen Amerikkaan. Sittemmin ilmiöstä on tullut maailmanlaajuinen ja innostamisen kulttuuri on monimuotoistunut. Kurki (2000) esittää ammatillisen innostamisen syntyneen yhteiskunnan sisäisestä vaateesta, joka liittyy teollistumisen myötä tapahtuneeseen yhteiskuntarakenteiden, sekä työelämän ja arjen muutokseen. Lisääntynyt vapaa-aika, työn luonteen muutos sekä kulttuuriteollisuuden ja luovuuden kasvu ovat olleet tekijöinä sosiokulttuurisen innostamisen juurtumiselle ammatillisena toimintana. (Kurki 2000: 11–14.)

Sosiokulttuurinen innostaminen kytkeytyy kulttuurisen demokratian käsitteeseen. Kulttuurinen demokratia tavoittelee sellaisen osallistumisen lisäämistä, jossa ihminen on todellinen toimija sekä arkielämänsä ja kulttuurinsa tuottaja. Taustalla on käsitys siitä, että kulttuuri ei ole vain joidenkin ihmisten etuoikeus tai rajattu taiteen muoto, vaan kulttuuri on inhimillisen käyttäytymisen rakenne. Sosiokulttuurisen innostamisen keskeisiä käsitteitä ovat yhteisöllisyys, dialogi, herkistyminen, osallistuminen, luovuus ja toimintaan sitoutuminen. (Kurki 2000: 14.)

Sosiokulttuurisella innostamisella tai lyhyemmin tässä opinnäytetyössä *innostamisella* on useita määritelmiä, mutta yhteistä näille määritelmille on ajatus ihmisen tietoisuuden herättämisestä, toiminnan organisoimisesta ja ihmisten liikkeelle saamisesta. Innostaminen on yhdistelmä erilaisia toimenpiteitä, jotka luovat osallistumisprosesseja, joissa ihmiset kasvavat aktiivisiksi toimijoiksi yhteisössään. (Kurki 2000: 20.) Innostaminen on siis kasvatuksellista toimintaa, joka tapahtuu aina suhteessa yksilöön ja yhteiskuntaan, ja joka pyrkii vallitsevien rakenteiden muutokseen.

Kurki (2000) kertoo myös, että J.V. Merinon teorian mukaan sosiokulttuurisella innostamisella on kaksi päätavoitetta. Ensinnäkin herättää eloisuutta siellä missä sitä ei ole – synnyttää liikettä, huolestuneisuutta, levottomuutta, tukea oma-aloitteellisuutta, asioiden toimeenpanoa, itsenäistä toimintaa ja vastuun ottamista. Tämä on varsinkin ammatillisen

innostajan tehtävä. Toisena päätavoitteena on tukea ja saada liikkeelle jo olemassa olevia kykyjä, vaikka ne olisivatkin vähäisiä tai alitajuisia. (Kurki 2000: 21.) YMCA Hackathon -tapahtumissa työskentelevien mentoreiden roolin voidaankin nähdä liittyvän vapaaehtoisten oma-aloitteisuuden, itsenäisen toiminnan ja vastuun ottamisen tukemiseen yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemisen yhteydessä.

Sosiokulttuurisessa innostamisessa on nähtävissä kolme avainkäsitettä. Ensimmäinen on *antaa elämä* eli innostaa. Se liittyy persoonallisen sekä ihmisläheisen yhteisön ja yhteiskunnan luomiseen ja hyvän jokapäiväisen elämänlaadun tavoittelemiseen. Tämän ajatuksen avulla vahvistetaan paikalliseen kulttuuriin liittyviä ilmiöitä ja edistetään sosiokulttuurisen innostamisen muuttumista ammatillisesta toiminnasta ihmisten omaan aloitetykyyn perustuvaksi toiminnaksi. Innostamisen ytimenä on kahden henkilön välinen aito kohtaaminen eli ihmiset kohtaavat toisensa läsnäolevina, keskittyneinä, avoimina, välittävinä sekä ymmärtävät ja kuuntelevat toisiaan (Kurki 2000: 23; Voutilainen 2004). Toisena avainkäsitteenä on *välittää* eli ryhtyä välittäjäksi. Siinä tavoitteena on luoda sosiaalisia suhteita ja verkostoja, jotka mahdollistavat yksilöiden ja ryhmien luovan toiminnan ja osallistumisen. Kolmas avainkäsite liittyy *laadullisuuden muuttamiseen*. Sen päämääränä on muutos kohti solidaarista ajattelua ja solidaarisia asenteita sekä kohti yhteensovitetuja, tasa-arvoisia, vähemmän byrokratisoituneita ja hierarkkisia tilanteita, joissa ihmiset kohtaavat toisiaan. Tämä tarkoittaa sitä, että yhteiskunnassa vallitseva johtajavaltainen ja ylhäältä alaspäin tapahtuva toimintatapa muutetaan osallistumisen mahdollistavaksi ja monitieteelliseksi, missä toteutuu myös dialogi viranhaltijoiden ja yhteiskunnan jäsenten välillä. (Kurki 2000: 22–24.)

Innostamisen juuret ovat vapaaehtoistyössä ja innostajat voivat toimia sekä ammatillisina, alalle koulutettuina, että vapaaehtoisina. Innostamisen avulla motivoidaan, virkistetään, tuetaan ja yhteensovitetään yksilöiden sekä ryhmien kykyjä ja voimia. Innostaminen tukee myös ihmisten osallistumista sosiaaliseen, pedagogiseen ja kulttuuriseen toimintaan. (Kurki 2000: 19–23.) Yksilö on innostamisessa avainasemassa, jotta muutosta esimerkiksi sosiaalisiin epäkohtiin saadaan aikaiseksi. Innostaminen voidaan nähdä myös sellaisten resurssien tavoitteluna, jotka mahdollistavat yksilöiden ja ryhmien persoonallisuuden vahvistamisen omassa kulttuurisessa ja sosiaalisessa kehityksessään. (Kurki 2000: 24–28.) Onkin nähtävissä, että YMCA Hackathon -tapahtumien avulla vapaaehtoisilla on mahdollisuus osallistua sosiaaliseen, pedagogiseen ja kulttuuriseen toimintaan kokoontumalla yhteen, keskustelemalla ajankohtaisista ja tapahtuman haastei-

siin liittyvistä aiheista sekä ratkomalla niitä sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Innostavan toiminnan kulmakiveksi voidaan määritellä yhteisölliset vuorovaikutussuhteet ja yhteisöllisyyden kokemuksen muodostumista pidetään yhtenä sosiokulttuurisen innostamisen lähtökohtana. YMCA Hackathon -tapahtuman toimintamallina on, että haasteiden ratkominen tapahtuu pienryhmissä ja tapahtumien yhteisöllisyyttä tuetaan esimerkiksi yhteisillä ruokailuhetkillä ja ryhmien vapaa-ajan toiminnalla. Innostaminen edesauttaisi itsenäisten sosiaalisten ryhmien muodostumista sekä tukee toimivien ryhmäprosessien syntymistä. (Kurki 2000: 129.)

Seuraavassa on kuvattu soveltaen joitain sosiokulttuurisen innostamisen menetelmiä: 1) Todellisuuteen tutustuminen ennen kuin sitä voi muuttaa. Innostamisen prosessille yhteisesti määritetyn yleisteeman tulisi olla tarpeeksi konkreettinen, jotta se ilmaisisi ryhmän todellisuutta. On siis tärkeää saada esimerkiksi ajantasaista tietoa YMCA Hackathon -tapahtumien järjestämispaikkakuntien ja kohderyhmien eli mahdollisten vapaaehtoisten erityispiirteistä ja heidän toiveistaan tapahtumaan liittyen. Siten toimintaa voisi muokata tilannekohtaisesti. 2) Sosiaalisen prosessin suunnittelu. Tässä merkittäväksi nousee se mitä ja milloin tehdään sekä yhteisten tavoitteiden asettaminen. Toisin sanoen esimerkiksi YMCA Hackathon -tapahtuman kaikilla työntekijöillä, yhteistyökumppaneilla ja vapaaehtoisilla olisi yhtenevä näkemys siitä, mikä on toiminnan tavoite. 3) Resurssien järjestäminen siten, että vastuunjako on selvä kaikille ja jokainen tietää, mitä olemassa olevilla voimavaroilla on mahdollista toteuttaa. 4) Toiminnan reflektointi on menetelmänä mukana koko prosessin ajan ja lopussa on myös tärkeää toteuttaa yhteinen toiminnan arviointi. (Kurki 2000: 96–104.)

YMCA Hackathon -tapahtuman toiminta pyrkii yhteiskunnan palvelurakenteiden muutokseen ja kehittämiseen, johon myös sosiokulttuurisen innostamisen kautta pyritään. Sosiokulttuurisen innostamisen menetelmiä ja teoriaa hyödyntäen voimmekin pohtia vapaaehtoisten osallistumista ja osallistumattomuutta tapahtumaan sekä vapaaehtoisten että työntekijöiden näkökulmista. Innostamisen menetelmiä voisi hyödyntää työntekijöiden toiminnassa ja näin aktivoida vapaaehtoisia osallistumaan tapahtumaan ja saada aikaan todellista toimijuutta ja muutoshalukkuutta. Sosiokulttuurisen innostamisen menetelmillä luodaan myös lähtökohdat itseohjautuvuudelle, jonka teoriaa käsittelemme opinnäytetyössämme seuraavan kappaleen jälkeen. Seuraavaksi kuitenkin syvennymme vielä sosiokulttuuristen innostajien erityispiirteisiin.

3.2.1 Erilaisia innostajia

Ammatillisen innostamisen pohjana on syvä humanisuus, sillä sen tehtävänä on ylläpitää ihmisten turvallisuuden tunnetta heidän jokapäiväisessä elämässään. Ammatillinen innostaja toimii sosiaalisten prosessien liikkeelle saattajana, johtajana johtamatta sekä kollektiivisten voimien liikkeellepanijana. Innostajan ammatti perustuu ihmisten välisiin suhteisiin ja sen tavoitteena on vahvistaa yhteisön kulttuurisia arvoja. Ammatillinen innostaja löytää ihmisen omat kyvyt ja voimavarat, kulkee rinnalla niiden voimistuessa ja ohjaa prosessin kehitystä kohti hyvinvointia. (Kurki 2000: 80–81.)

Innostajalla on oltava tiettyjä ominaisuuksia, joita hiomalla kouluttaudutaan ammatilliseksi innostajaksi. Innostajan asenteet, odotukset ja persoonalliset piirteet ovat keskeisessä asemassa niin sanotun sosiaalisen väliintulon prosessissa, missä tavoitellaan sosiaalista muutosta. Peruspiirteinä pidetään itsetuntemusta ja kehittymistä kohti psykistä tasapainoa ja kypsyyttä, joiden avulla innostaja kykenee kohtaamaan työn monimuotoiset haasteet. Lisäksi innostajan on luotettava ihmisten kykyihin ratkaista ongelmia ja kehittyä sekä osattava ratkaista sosiaalisia konflikteja ja ymmärrettävä ihmissuhteiden merkitys kaikessa toiminnassa. Myös kykyä omaksua uusia työmalleja ja tekniikoita sekä sopeutua ja muovautua muuttuviin olosuhteisiin pidetään oleellisina innostajan ammatissa. (Kurki 2000: 80–81.)

Kurki (2000) toteaa, että kaikki ihmiset eivät sovi innostajiksi, sillä jos ei ole itse innostunut, ei voi innostaa. Innostamisen tehtävät eivät myöskään kuulu pelkästään innostajalle, vaan perustuvat ihmisen omaan osallistumiseen. Innostajan rooli on vahvimmillaan toiminnan alussa, jolloin innostaja saattaa alulle ihmisten voimavarojen ja potentiaalın herättämisen. Tämän jälkeen innostaja kulkee ryhmän tai yksilön mukana eri elämänvaiheissa, mutta keskeiseksi nousevat yksilölliset kokemukset, jotka nivoutuvat yhteisölliseen kokonaisuuteen. (Kurki 2000: 80–81.)

Kurki (2000) esittää Gilletin teoriaan perustuen kolme innostajan päätyyppiä: *militantti innostaja*, *tekninen innostaja* ja *välittäjänä toimiva innostaja*. *Militantti innostaja* on usein varsin karismaattinen ja pyrkii herättämään ihmisen tietoisuutta. Militantin innostajan toiminnan taustalla ovat vahvat humanistiset arvot ja ideologia, sekä tasapaino reflektion ja käytännön toiminnan välillä. *Tekninen innostaja* toimii rationaalisesti, tehokkaasti ja uskollisesti työnantajansa tavoitteita kohtaan. Ammatillisesta perustasta nouseva toiminta on käytännöllistä ja menetelmäperustaista. *Välittäjänä* toimivan innostajan toiminta

kumpuaa empatiasta ja perustuu suhteiden luomisen taitoon. Hän on sosiaalisen kommunikaation ja yhteistyöverkoston mahdollistaja. Hyvä innostaja omaa piirteitä jokaisesta päätyypistä ja osaa käyttää näitä innostajan eri ulottuvuuksia suhteessa toiminnan kohteeseen. (Kurki 2000: 84.)

Innostajan ammatti on monimuotoinen ja sitä voidaan soveltaa erilaisissa ympäristöissä. Selkeimpinä työkenttinä pidetään nuorisotyötä sekä vapaaehtoistoimintaa, jossa luovuus ja organisointi kulkevat vahvasti työn luonteessa. Innostaja saattaa tyypillisesti toimia projekteissa ja moniammatillisissa työryhmissä tai kouluttautuessaan laajemmin johtajana tai toiminnan koordinaattorina. YMCA Hackathon -tapahtuma on siis luonnollinen ympäristö sosiaaliselle innostamiselle. Huomioitakoon myös, että tapahtuman taustaorganisaatio Suomen NMKY:n Liitto on monimuotoisen nuorisotyön sekä vapaaehtoistyön yksi maailmanlaajuisesti tunnetuimpia organisaatioita. Vaikka Kurjen (2000) mukaan innostaminen tapahtuu usein varsin pitkällä aikavälillä, voi innostamisen periaatteita soveltaa myös YMCA Hackathon -tapahtuman kaltaisiin lyhytkestoisiin vapaaehtoistyön muotoihin. (Kurki 2000: 9.) Voidaan myös pohtia löytyykö innostamisen teoriasta ja toimintamalleista tukea tapahtumaan osallistumisen haasteisiin esimerkiksi juuri pitkäaikaisemmän innostamisen prosessin kautta, jolla vapaaehtoiset saataisiin osallistettua jo ennen varsinaista tapahtumaa.

Seuraavassa kappaleessa esittelemme itseohjautuvuusteoriaa, minkä kautta voimme pohtia mitkä sisäiset ja ulkoiset tekijät globaalien muutosten keskellä vaikuttavat vapaaehtoisten motivaation syntyyn, aktiivisen kansalaisuuden toteuttamiseen ja osallistumiseen Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtumaan.

3.3 Itseohjautuvuusteoria

Jarenko ja Martela (2017) luettelevat kolme syytä miksi itseohjautuvuus on monien huulilla juuri nyt. Ensimmäinen liittyy toimintaympäristöihin eli globalisaation, tiedonkulun nopeutumisen ja automatisaation jälkimainingeissa ympäristö on muokkautunut monisäikeisemmäksi ja nopeammin muuttuvaksi. Pärjätäkseen edellä mainituissa ympäristöissä organisaatioiden ja yksilöiden on oltava yhä valmiimpia muutokseen. Toinen syy liittyy työn muotoihin tilanteessa, missä rutiinityö on katoavaa ja yhä useammin työtehtävät vaativat luovaa asiantuntijuutta ja itsenäistä päätöksentekoa. Tällöin ylhäältä käs-

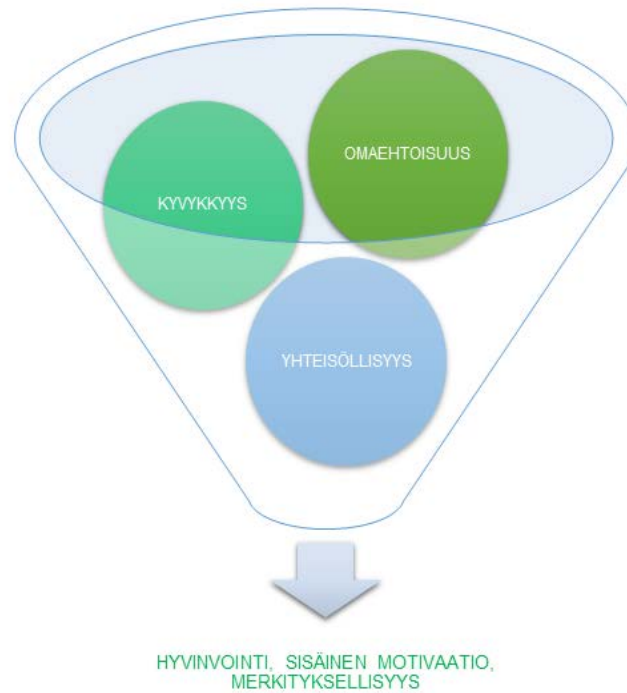
kyttäminen toimii huonosti. Kolmas syy liittyy digitaalisuuteen, kun moderni informaatio-tekniologia mahdollistaa sellaisia hajautettuja rakenteita, jotka eivät pysyisi kasassa ilman nykyteknologian tarjoamia mahdollisuuksia. (Jarenko & Martela 2017: 11.)

Opinnäytetyötä pohjaavaksi teoriaksi valitsemamme itseohjautuvuusteorian pääteemat tukevatkin juuri niitä seikkoja, joihin perehdymme YMCA Hackathon -tapahtumaan osallistuneiden ja ilmoittautuneiden, mutta ei-osallistuneiden näkökulmasta; mitkä tekijät aktivoivat vapaaehtoisia ilmoittautumaan ja mitkä tekijät motivoivat vapaaehtoisia osallistumaan tapahtumaan? Miksi jotkut ilmoittautuneista eivät osallistuneet tapahtumaan? Vastaavasti pyrimme myös määrittelemään tekijöitä, jotka haastavat vapaaehtoisten aktiivisuutta, motivaatiota ja itseohjautuvuutta.

Martela (2014) kertoo, että itseohjautuvuus linkittyy ihmisen *sisäiseen motivaatioon*. Richard Ryanin ja Edward Decin 80-luvulla kehittämä itseohjautuvuusteoria on yksi harvoista teorioista, joka kykenee osoittamaan empiirisesti varmennettuja tuloksia siitä, mitkä tekijät vahvistavat ihmisen hyvinvointia ja suorituskykyä. Itseohjautuvuusteoria onkin aikamme johtava tieteellinen teoria ihmisen motivaatiosta. (Martela 2014: 12.)

Itseohjautuvuusteorian mukaan ihmisellä on kolme psykologista perustarvetta, *omaehtoisuus, kyvykkyys ja yhteisöllisyys*. Nämä perustarpeet ovat ihmisen hyvinvoinnin perusta ja ilman niiden läsnäoloa ei ole hyvinvointia. Tekeminen, jossa ihminen voi kokea kaikkien näiden tarpeiden täyttymistä, vetää ihmistä puoleensa. (Martela 2014: 13.) Esimerkiksi YMCA Hackathon -tapahtumaan osallistumisen on lähdeittä henkilöistä itsestään, jotta *omaehtoisuus* toteutuu. Tapahtumassa on oltava myös sellaista toimintaa, johon vapaaehtoinen on *kyvykäs* osallistumaan ja tapahtuman yhdessä tekemisen toimintamallin tulee taas tukea yksilön kokemaa *yhteisöllisyyttä*. Näin tapahtumassa luodaan mahdollisuus yksilön psykologisten perustarpeiden täyttymiselle ja sitä kautta tuetaisiin itseohjautuvuutta sekä mahdollista tapahtumaan osallistumista.

Itseohjautuvuusteorian taustalla on näkemys ihmisestä aktiivisena olentona, toisin sanoen ihminen ei ole passiivinen ympäristöönsä reagoiva yksilö, vaan itseohjautuva ja itseään toteuttava. Ihminen ohjautuu omaehtoisesti, eli motivoituu, sellaisen toiminnan pariin joka tyydyttää edellä mainitut perustarpeet. Perustarpeiden täytyminen tukee ja vahvistaa yksilön hyvinvointia, merkityksellisyyden kokemuksia ja sisäistä motivaatiota. Martela (2014) on osoittanut tutkimuksessaan myös neljännen elementin houkuttelevan ihmistä puoleensa, mikä on hyväntekeminen. (Martela 2014: 13.)

Kuva 1. Itseohjautuvuus (Martela 2014)

Jarenko ja Martela (2017) kuvaavat, että itseohjautuvuus yksinkertaisuudessaan tarkoittaa henkilön kykyä omatoimisuuteen ilman ulkopuolisen ohjauksen ja kontrollin tarvetta. Itseohjautuakseen henkilön on oltava *itsemotivoitunut* ja hänellä on oltava *halu pysyä liikkeessä ja tehdä asioita omaehtoisesti* ilman ulkoista pakottamista. Hänellä on oltava *tavoite* eli käsitys siitä, mitä kohti hän itseohjautuu. Henkilöllä on myös oltava *tarvittavaa osaamista* tavoitteeseen pyrkiessään. Jos tätä osaamista ei ole, ihminen tarvitsee niin paljon tukea, että itseohjautuvuus ei voi toteutua. Tiettyyn tehtävään kuuluvien taitojen ohella tämä tarkoittaa erityisesti *kykyä johtaa itse itseään* eli esimerkiksi ajan- ja resursienhallinnan ja priorisoinnin kaltaisten taitojen osaamista. (Jarenko & Martela 2017: 11.)

YMCA Hackathon -tapahtumissa ei ole valmista muuttia sille, miten yksittäisistä vapaaehtoisista muodostettavien ryhmien tulisi toimia, eikä heitä myöskään varsinaisesti johdeta ulkoapäin. Tällöin ryhmien itseorganisoituminen korostuu toiminnan onnistumisen näkökulmasta. Itseorganisoituminen on siis ryhmään liitettävä organisoitumisen tapa, jossa ylhäältä annetut valmiit rakenteet on minimoitu. Siinä ei ole ennalta määrättyjä komentosysteemejä, kiinteitä rooleja tai tiettyä johtajaa, jolta pitäisi pyytää lupa päätöksiin. Ryhmän keskinäinen organisoitumisen tapa muotoutuu ja muokkautuu jatkuvasti ryhmän

tarpeiden mukaan. Itseorganisoituminen ei kuitenkaan tarkoita totaalista yksilöiden itsevaltiutta ilman minkäänlaisia raameja (Jarenko & Martela. 2017: 13.) Martela (2017) mainitsee neljä ennakkoehtoa, joiden on toteuduttava, jotta ryhmien organisoituminen onnistuisi. Ensinnäkin, yksilölle on oltava jotakin *etua* siitä, että hän osallistuu yhteisön tai ryhmän toimintaan. Toiseksi, toimiva yhteistyö vaatii sen, että jokainen keskittyy erityisesti siihen, *minkä osaa parhaiten*. Kolmantena ehtona toiminta on järjestettävä niin, että *tieto kulkee* sitä tarvitseville ja *oikeanlaisia resursseja on käytössä* siellä missä niitä tarvitaan. Viimeisen ehdon tavoitteena on *estää* eri toimintatavoilla yksilöiden *vapaaamattomien* ryhmässä. (Jarenko & Martela 2017:123.) Itseohjautuvuutta vaativissa projektiluontoisissa tiimitehtävissä, kuten YMCA Hackathon -tapahtuman toiminnassa, itseorganisoitumisen voisikin nähdä tärkeänä ryhmäominaisuutena.

Itseohjautuvuusteorian kautta voi siis arvioida vapaaehtoisten motivaatiota ja yhteisöllisyyttä kolmen perustarpeen täyttymisen kautta. Onko tapahtumien toimintaympäristö ihmisen itseohjautuvuutta ja motivaatiota tukeva vai päinvastoin niitä haastava? Onko tapahtumissa osattu luoda kannustava ja yksilöiden aktiivisuutta tukeva ilmapiiri?

3.3.1 Sisäinen ja ulkoinen motivaatio

Vapaaehtoistoiminnan ja sosiokulttuurisen innostamisen teorian yhteydessä esille nousut motivaation käsite on keskeinen osallistumisen kulmakivi. Seuraavaksi avaammekin siis hieman motivaatio -käsitteen määritelmää Ryan & Decin (2017) sekä Martelan (2014) teorioiden pohjalta.

Ryan ja Decin (2017) itseohjautuvuusteorian mukaan motivaatioita on erityyppisiä ja eri lähteistä kumpuavia. Motivaatio voi olla *vapaaehtoista*, jolloin sen ohjaama toiminta kuvaa henkilön omia arvoja ja kiinnostuksen kohteita tai kokonaan *ulkoista*, jolloin yksilö toimii painostuksen alaisena sekä jotain tältä väliltä. (Deci & Ryan 2017: 15.) Martela (2014) jatkaa, että on olemassa kaksi merkittävää tapaa motivoitua tekemisestä: *ulkoinen* ja *sisäinen*. Ulkoinen motivoituminen on reagointia, se on uhkiin vastaamista ja selviytymisen kannalta olennaisten voimavarojen keräämistä. Tekeminen nähdään siinä välineenä jonkin ulkoisen päämäärän saavuttamiseksi, mutta tekeminen itsessään on pakollista eli voisi sanoa, että ei ole muuta vaihtoehtoa kuin tehdä jotain. *Ulkoisesti motivoituessa* yksilö joutuu ikään kuin pakottamaan itsensä tekemään meneillään olevaa

asiaa ja se kuluttaa voimavaroja, kuten henkisiä resursseja. Ihminen on ulkoisesti motivoituessaan passiivinen olento, jonka liikkeelle saamiseksi tarvitaan aina joko ulkoinen asia kuten hyöty tai etu. (Martela 2014: 14.)

Ryan ja Deci (2017) esittävät itseohjautuvuusteoriassaan kuitenkin moniulotteisemman määritteen ulkoiselle motivaatiolle. Teorian mukaan ulkoisesti motivoituneen henkilön käyttäytymismallit saattavat vaihdella laajasti suhteessa siihen, kuinka kontrolloitua tai omaehtoista toiminta on. Esimerkiksi ihmisen käyttäytymistä voi kontrolloida puhtaasti ulkopuolinen motivaattori, kuten torjutuksi tulemisen pelko, joka saa henkilön toimimaan tyyppillisestä käyttäytymisestäään poiketen. Ulkoinen motivaatio voidaan myös *sisäistää*, jolloin sisäistämisen aste näyttäytyy suhteessa henkilön toiminnan omaehtoisuuteen. *Sisäistetystä ulkoisesta motivaatiosta* kumpuavaa käyttäytymistä määrittelee jokin ulkoinen osapuoli esimerkiksi laki, sääntö tai rahallinen palkkio. Se kuinka hyvin ulkoinen motivaatio on sisäistetty, eli esimerkiksi sitova ilmoittautuminen YMCA Hackathon -tapahtumaan, näkyy ihmisen toiminnassa suhteessa motivaation lähteeseen. Jos ihminen noudattaa sitovaa ilmoittautumista ja saapuu omaehtoisesti paikalle, on ulkoisen sisäistetyn motivaation aste suuri. (Deci & Ryan 2017: 13–16.)

Martelan (2014) mukaan *sisäinen motivaatio* syntyy yksilöstä itsestään ja se on seurausta siitä, että hän on aktiivisesti alkanut tehdä sellaisia asioita, jotka tuntuvat mielekkäiltä ja innostavilta. Sisäisesti motivoiva toiminta itsessään kiehtoo yksilöä ja hän haluaa ryhtyä toimeen riippumatta siitä, onko tarjolla mitään ulkoista palkkiota. Koska lähtökohdaisesti ihminen haluaa tehdä sisäisesti motivoituneita asioita, hän ei joudu pakottamaan itseään pysymään työn touhussa. Häneltä löytyy silloin luontaista energiaa tekemiseen. Tämän tyyppinen tekeminen ei siten kuormita yksilöä samalla tavalla kuin ulkoisesti motivoitu tekeminen. (Martela 2014: 14.)

Martela (2014) tarkentaa, että kahden erilaisen sisäisen motivaation muodon välillä löytyy ero: *sisäsyntyinen* motivaatio tarkoittaa sitä, että tekeminen itsessään on nautinnollista, kun taas sisäistetyssä motivaatiossa tietty tekeminen tuntuu arvokkaalta, koska se kytkeytyy itselle tärkeisiin päämääriin ja arvoihin. Vaikka sisäsyntyinen motivaatio on kaikista vahvin motivaation muoto, on se luonteeltaan vaihtelevampaa ja siksi pitkällisen suorittamisen kannalta on tärkeämpää, että sisäistetty motivaatio on vahvaa. (Martela 2014: 15.) Sisäistetyn motivaation käsite voi laajentaa mahdollisuuksia tukea yksilön innostusta ja ohjata sitä yhteisen tavoitteen saavuttamiseen, jos tavoitteiden asettelu ja toimintatavat tulevat enemmän tai vähemmän annettuna. (Martela 2014: 14.)

Ryan ja Deci (2017) lisäävät ulkoisen ja sisäisen motivaation rinnalle käsitteen *amotivaatio* (*amotivation*), joka eroaa edeltäjistään siten, että ulkoinen ja sisäinen motivaatio ovat aina tarkoituksenmukaisia, kun taas amotivaatio kuvaa ihmisten tarkoituksenmukaisuuden ja motivaation puutetta. Käytännössä amotivaatio kuvaa ihmisen passiivisuutta, tehostomuutta sekä toimintaa ilman tarkoitusta. Amotivaation muotoja on kolme. Ensimmäisessä amotivaation muodossa ihminen ei toimi, koska hän *uskoo olevansa kykenemätön* vaikuttamaan haluttuun lopputulokseen tai kykenemätön suorittamaan tarvittavia toimenpiteitä kohti tiettyä päämäärää. Toinen amotivaation muoto kumpuaa ihmisen *kiinnostuksen puutteesta* eli esimerkiksi jollain asialla ei ole hänelle mitään merkitystä, arvoa tai ajankohtaisuutta, etenkin silloin kun toiminta ei kohtaa hänen perustarpeitaan. Henkilö voi siis omata tarvittavat kyvyt toiminnan suorittamiseen, mutta ei silti suoriudu toiminnasta. Kolmas amotivaation muoto on *vastahakoisuus vaikuttaa tai toimia*. Kyseisessä muodossa amotivaatio ilmenee motivaationa toimia päinvastoin tai olla toimimatta lainkaan, johtuen ristiriidasta toiminnan ja ihmisen omien tarpeiden välillä. (Deci & Ryan 2017: 16.) Amotivaatio on vapaaehtoisuuden, aktiivisuuden ja osallistumisen surma. YMCA Hackathon -tapahtumia järjestettäessä olisikin huomioitava amotivaatiota mahdollisesti ruokkivat tekijät, kuten tapahtuman liika haasteellisuus, epääjankohtaisuus, epätarkoituksenmukaisuus sekä tapahtumaa ohjaavat arvot, jotka eivät kohtaisi vapaaehtoisten arvomaailmaa.

YMCA Hackathon -tapahtumien näkökulmasta on myös tärkeää mainita, että vapaaehtoistoiminta liittyy erityisesti yksilön sisäiseen motivaatioon eli siihen, että yksilöllä on omaehtoinen kiinnostus ja halu toimia vapaaehtoisena. Tapahtumien järjestämisessä haasteelliseksi koetun vapaaehtoisten aktivoimisen ja osallistumisen näkökulmasta voidaan pohtia, onko potentiaalisten vapaaehtoisten sisäistä motivaatiota mahdollista herätellä jo ennen tapahtumaa ja miten motivaation kehitystä voitaisiin tukea?

3.4 Osallisuus

YMCA Hackathon -tapahtumien yksi päätavoitteista on osallisuuden tukeminen ja mahdollistaminen yhteiskunnan eri tasoilla. Lisäksi vapaaehtoistoiminnan, sosiokulttuurisen innostamisen, sekä itseohjautuvuusteorian kytkeytyessä vahvasti osallisuuteen ja sen aktiiviseen ilmenemismuotoon eli osallistumiseen, on tarkoituksenmukaista määritellä myös hieman osallisuuden ja osallistumisen käsitteitä siinä määrin kuin se on olennaista

suhteessa opinnäytetyömme kontekstiin. Esittelemme seuraavaksi lyhyesti osallisuuskäsitteen ydintä ja sen kytkeytymistä opinnäytetyömme muuhun teoreettiseen viitekehukseen.

Aluksi on tärkeää ymmärtää osallisuuden ja osallistumisen tarkoittavan eri asioita. Osallisuuden yhteydessä puhutaan *toiminnallisesta osallisuudesta*, jolloin osallistumisen voidaan määritellä olevan sitä, kun ihminen toimii aktiivisesti ja ottaa osaa esimerkiksi johonkin itseään kiinnostavaan toimintaan (Osallisuus-sanastoa 2017). Osallistuminen onkin konkreettisenä toimena yksi osallisuuden kokemuksen mahdollistajista, kuten aktiivista kansalaisuutta käsittelevässä kappaleessa tuli ilmi (Harju 2005: 68). Isola ym. (2017) kertovat, että osallisuus on *kuulumista* sellaiseen kokonaisuuteen, jossa pystyy *liittymään* erilaisiin hyvinvoinnin lähteisiin ja elämän merkityksellisyyttä lisääviin vuorovaikutussuhteisiin. Osallisuus on vaikuttamista oman elämänsä kulkuun, mahdollisuuksiin, toimintoihin, palveluihin ja joihinkin yhteisiin asioihin. (Isola ym. 2017: 9.) Osallisuuden merkitys ihmisen voimavaroihin on suuri ja sen synty tapahtuu yksittäisen ihmisen omana kokemuksena (Aalto-Kallio, Koskinen-Ollonqvist, Nikula & Rouvinen-Wilenius 2011: 50).

Isola ym. (2017) määrittelevät, että osallisuus ilmenee eri tasoilla. Se nähdään päätösvaltana henkilön elämässä, mahdollisuutena hallita olemisiaan ja tekemisiään sekä ymmärrettävänä, ohjattavana ja ennakoitavana toimintaympäristönä. Osallisuus näyttäytyy myös vaikuttamisen toiminnoissa esimerkiksi ryhmien, palveluiden, asuin ympäristöjen tai laajemmin yhteiskunnan sisällä. Se ilmenee paikallisesti, kun yksilö pystyy sijoittamaan yhteiseen hyvään, osallistumaan merkityksellisyyden kehittämiseen ja kokemiin sekä liittymään vuorovaikutteisiin sosiaalisiin suhteisiin. Osallisuus voidaan nähdä siis sekä yksilö-, yhteisö- että yhteiskunnan tasolla arvostettavien asioiden tavoittelemisen vapautena. (Isola ym. 2017: 5; 9.)

Eri osatekijät muodostavat yhdessä osallisuuden kokonaisuuden, ja niitä ovat aineelliset ja aineettomat asiat, jotka vaikuttavat ihmisen hyvinvointiin tai vuorovaikutussuhteiden kautta lisäävät ihmisen elämän merkityksellisyyttä. Konkreettisia osatekijöitä ovat esimerkiksi asuminen, toimeentulo, turvallisuus ja luottamus. Edellä mainittuja osatekijöitä eli hyvinvoinnin resursseja saadaan kiinnittymällä yhteisöihin, työmarkkinoihin ja koko hyvinvointivaltioon. Ihmisten resursseihin ja tarpeisiin vaikuttavat yhteiskunnallinen asema ja vallan jakautuminen, ympäröivän yhteiskunnan kulttuuri sekä se, minkälaisissa ympäristöissä ihminen toimii ja elää. (Isola ym. 2017: 5; 10; 15.)

Osallisuuden eri muotojen tarkastelu mahdollistaa konkreettisemmän tavan arvioida osallisuuden kaltaista kokemuksellista tilaa. Arvioinnin toteutamme soveltaen kyselylomakkeiden muodostamiseen sosiaalialan asiakastyön osallisuuden arviointiin luotua mallia. Esittelemme osallisuuden eri muodot ja kokemusten mahdollisia ilmenemistapoja lyhyesti seuraavassa kappaleessa.

3.4.1 Osallisuuden muodot ja niiden toteutumisen arviointi

Osallistumisen tarkasteluun alun perin kehitetyt osallisuuden muodot ovat osallisuus tietoon, suunnitteluun, toimintaan ja päätöksentekoon. Tieto-osallisuus tarkoittaa sitä, että yksilöllä on oikeus saada ja tuottaa tietoa. Konkreettisella tasolla tieto-osallisuus voi tarkoittaa vapaaehtoisten pääsyä heitä koskevan ilmoittautumisen yhteydessä annetun tiedon luokse tai sitä, että he saavat ennakkotietoa YMCA Hackathon -tapahtumasta. Vapaaehtoisen näkökulmasta tulee huomioida se, että saavuttaakseen ja ymmärtääkseen tietoa, tulee hänellä olla myös motivaatiota, kykyä ja edellytyksiä siihen. Valmisteluvaiheeseen liittyvässä suunnitteluosallisuudessa esimerkiksi YMCA Hackathon -tapahtumaan ilmoittautuneiden vapaaehtoisten tulisi voida kertoa mielipiteensä ja olla osana toiminnan suunnittelua. Toimintaosallisuus toteutuu taas silloin, kun yksilö osallistuu elinympäristönsä eri tehtäviin oman konkreettisen toimintansa ja osallistumisensa kautta. Esimerkiksi osallistuminen YMCA Hackathon -tapahtumaan on yksi konkreettinen toimintaosallisuuden toteutumisen muoto. (Aalto-Kallio ym. 2011: 51–52; Koskinen-Ollonqvist, Nikula & Rouvinen-Wilenius 2011: 85.) Päätösosallisuudesta on kyse silloin, kun vapaaehtoinen osallistuu itseään koskevaan päätöksentekoon YMCA Hackathon -tapahtumassa, kuten tekemällä itseään koskevia ajankäytöllisiä päätöksiä. Juuri yksilölle annettu mahdollisuus olla osana häntä itseään koskevissa päätöksissä on yksi keskeinen osallisuuden osatekijä. Muun muassa yksilön järjestössä tekemä vaikuttamistyö on yksi konkreettinen tapa lisätä mahdollisuuksia päätösosallisuuteen. (Aalto-Kallio ym. 2011: 52–53.)

Järjestöjen, kuten Helsingin NMKY:n, osallisuutta edistävä toiminta tapahtuu usein yhteiskunnallisella tasolla, missä toimimisessa tavoitellaan yksilöiden ja yhteisöjen hyvinvointia sekä terveyttä tuottavan toimintakyvyn lisäämistä vaikuttamalla heidän elinoloihinsa. Yksi toimintatapa yhteiskunnallisen osallisuuden tasolla on juuri edistää ihmisten vaikuttamismahdollisuuksia ja heidän äänensä kuuluviin saamista mahdollistamalla

asiakkaiden kokemusten, tietojen ja näkökulmien eteenpäin välittyminen esimerkiksi rakentamalla sitä varten tiedonkeruujärjestelmän tai areenan. (Aalto-Kallio ym. 2011: 64; 66.)

4 Tutkimuskysymykset ja opinnäytetyön tavoite

4.1 Tutkimuskysymysten ja opinnäytetyön tavoitteen muodostaminen

Tutkimuskysymys tai -kysymykset voidaan muodostaa johtamalla ne käytännön ongelmasta ja tutkimusongelmasta. Tutkimuskysymys muodostuu kääntämällä ongelma selkäläiselle kielelle, mitä käytetään ongelmanratkaisussa sekä rajaamalla tutkimusongelma tutkimuskysymykseksi. (Kananen 2015: 55–56.) Opinnäytetyömme aihe tarkentui käytännön ongelman ympärille, mikä oli se, että Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtumiin osallistuneiden määrä ei vastannut heidän osallistujamäärätavoitettaan. Ongelmamme täsmentyi opinnäytetyömme aiheeksi sekä tutkimusongelmaksi siten, että pohdimme, mitkä osatekijät vaikuttavat Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtumiin osallistumiseen ja osallistumattomuuteen?

4.2 Tutkimuskysymykset

Tutkimuskysymyksiksimme muodostuivat: Mitkä tekijät tukivat vapaaehtoisten osallistumista YMCA Hackathon -tapahtumaan? Mitkä tekijät haastoivat YMCA Hackathon -tapahtumaan osallistumista?

4.3 Opinnäytetyön tavoite

Opinnäytetyömme tavoitteena on siis löytää itseohjautuvuuden, sosiokulttuurisen innostamisen, vapaaehtoistoiminnan ja osallisuuden teorioiden näkökulmista mahdollisia osallistumiseen ja osallistumattomuuteen vaikuttavia osatekijöitä analysoimalla sähköisesti toteutettuja ryhmäteemahaastattelua ja kyselyhaastatteluja. Tavoitteenamme on myös antaa Suomen NMKY:n Liitolle tutkittua ja kehittämistyössä hyödynnettävää tietoa osallistumista tukevista ja heikentävistä osatekijöistä.

5 Tutkimusmenetelmät ja aineiston keruu

5.1 Menetelmät, lähestymistapa ja tutkimussuuntaus

Aineistonkeruumenetelmien valintaan vaikutti vahvimmin toukokuulle 2018 suunnitellun Vantaan YMCA Hackathon -tapahtuman peruuntuminen vain muutama tunti ennen tapahtuman alkamisajankohtaa. Peruuntuminen johtui siitä, ettei tapahtumaan lopulta tullut yhtään osallistujaa. Opinnäytetyömme säilyi aiemman suunnitelman mukaan monimenetelmällisenä, mutta aineistonkeruumenetelmiksi valitsimme tapahtumassa toteutettavan havainnoinnin ja tunnekartoituksen sijaan sähköisesti toteutettavan ryhmäteema-haastattelun ja kyselyhaastattelun. Myös opinnäytetyömme tutkimuskysymykset muutuivat. Tapahtuman peruuntumisen vuoksi meidän sekä yhteistyökumppanimme aikataulut olivat todella rajattuja muun muassa kesälomakauden vuoksi, joten päätimme toteuttaa työntekijöille suunnatun ryhmäteemahaastattelun sähköisesti. Sähköinen muoto mahdollisti vapaamman osallistumisen työntekijöiden omien aikataulujen mukaan ja tuki sitä, että mahdollisuuksiemme saada lyhyellä aikavälillä tarvitsemaamme aineistoa parani. Vapaaehtoisten maantieteellinen sijainti, esimerkiksi Kuopio ja Jyväskylä, vaikutti taas siihen, että toteutimme myös heille suunnatun kyselyhaastattelun sähköisesti.

Lähestymistapa opinnäytetyön aiheeseen voi siis olla monimenetelmällinen. Se mahdollistaa muun muassa eri näkökulmien käytön ja hyödyntämisen. Laadullisen tutkimuksen avulla voidaan niin sanotun esitutkimuksen kautta ymmärtää itse ilmiötä ja saada selville ilmiöön vaikuttavia tekijöitä. Esimerkiksi teemahaastattelun avulla voidaan saada ilmiöstä tarvittavaa esitietoa. Laadullista lähestymistapaa kuvaillaankin tutkimustyön perustaksi, minkä tuottamat mallit ja teoriat määrällinen tutkimus vaatii taustalleen. Ilmiön olettuihin tekijöihin saadaan taas vastauksia määrällisellä tutkimuksella. (Kananen 2015: 323). Laadullinen teemahaastattelu esitiedonkeruumenetelmänä ja määrällinen kyselyhaastattelu lisätiedonkeruumenetelmänä eivät toimi kuitenkaan perinteisessä järjestyksessä opinnäytetyössämme tiedonkeruussa, vaan rinnakkaisina.

Perinteisesti kerätyn aineiston käsittelyn tulee tapahtua siten, että voimme johtaa aineiston analysoinnin kautta ratkaisun tutkimusongelmiimme (Kananen 2015: 171). Opinnäytetyömme tutkimussuuntaus on kuitenkin case study eli tapaustutkimus, jolloin tavoitteenamme on ratkaisun johtamisen sijaan lisätä ymmärrystä tutkimastamme ilmiöstä eli tuoda esille niitä osatekijöitä, jotka vaikuttavat Hackathon-tapahtumaan osallistumiseen (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006).

Käytämme opinnäytetyössämme sekä laadullista että määrällistä lähestymistapaa, jolloin mahdollistuu monipuolinen tiedon keruu ilmiöstä eli siitä, mitkä osatekijät vaikuttavat Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtumiin osallistumiseen ja osallistumattomuuteen? Tiedon keruu tapahtui Hackathon-tapahtumien kanssa työskenteille NMKY:n työntekijöille toteutetun sähköisen ryhmähaastattelun kautta ja osallistumiseen sekä osallistumattomuuteen vaikuttaviin osatekijöihin liittyvien vastausten saaminen sähköisen kyselyhaastattelun avulla.

5.2 Teemahaastattelu

Hirsjärvi ja Hurme (2000) kertovat Fiskeä, Kendallia ja Mertonia mukaillen teemahaastattelun olevan tyypiltään puolistrukturoitu eli puolijäsennelty, mikä eroaa esimerkiksi jäsennellystä kyselyhaastattelusta. Haastattelun puoliksi jäsennellyllä rakenteella mahdollistetaan haastateltavien äänen kuuluviin tuleminen. Ihmisten tulkintojen sekä asioille annettujen merkitysten keskeinen merkitys ja annettujen merkitysten syntyminen vuorovaikutuksessa otetaan huomioon teemahaastattelussa. (Hirsjärvi & Hurme 2000: 47–48.) Hirsjärven ja Hurmeen käyttöön ottama termi teemahaastattelu tarkoittaa yksinkertaistettuna sitä, että haastattelua tekevä tutkija ei aseta haastatteluunsa joustamattomia kysymyksiä, vaan toteuttaa haastattelun määrittelemiensä teemojen kautta käsitellen niitä vuorovaikutuksessa haastateltavan tai haastateltavien kanssa. Puolistrukturoitu luonne tulee esille siinä, että vaikka haastateltaville ei esitettäisi samoja kysymyksiä, niin haastattelussa käsiteltävä teema tai aihe on kaikille kuitenkin sama. Kysymyksiä itsessään voi esittää eri järjestyksessä ja muodossa. (Hirsjärvi & Hurme 2000: 48.)

Ryhmäteemahaastattelurunko (Liite 1. Ryhmäteemahaastattelurunko) muodostettiin teemahaastattelurunkoteorian pohjalta ja teemoiksi valikoituivat tapahtumien tausta, nykytila ja tulevaisuus. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Ryhmäteemahaastattelun valintaa tuki se, että tällä tavalla saimme kerättyä syvällisempää tietoa tutkittavasta ilmiöstä. Se mahdollisti myös pidemmän ja joustavamman vastausajan, yllättävien teemojen ja tekijöiden esille nousemisen sekä sen, että sähköisellä alustalla niin muiden vastaajien kuin meidänkin oli mahdollista esittää tarkentavia ja jatkokysymyksiä vastauksiin liittyen. Ryhmäteemahaastattelu toteutettiin sähköisesti Google Docs:issa.

Lähetimme sähköpostitse saatekirjeen, jossa kerroimme teemahaastattelun tarkoituksesta työntekijöille ja sähköpostista löytyi linkki haastatteluun. Tarkemmat ohjeet teemahaastatteluun toteutukseen löytyi Google Docs -alustalta. Lähetimme haastattelulinkin

seitsemälle YMCA Hackathon -tapahtumien parissa työskennelleelle. Vastausaika oli 18.6.2018- 1.7.2018.

Kysyimme työntekijöiden taustaa ja osallisuutta hankkeessa ja tarkensimme tietoa kysymällä esimerkiksi työntekijöiden vastuualueet, aikavälin jona he olivat työskennelleet hankkeessa, hankkeen tavoitteet ja näkökulmia työvaiheiden suunnittelusta ja toteutuksesta. Kysyimme hankkeen nykytilaan liittyen, miten työntekijät kokivat, että hankkeen tavoitteisiin oli vastattu ja mitä haasteita he olivat kohdanneet YMCA Hackathon -tapahtumien järjestämisessä.

Tapahtumien tulevaisuuteen liittyen kysyimme kehittämissideoita sekä tapahtumatasolla, että organisaatio ja suunnittelutasolla. Teemahaastatteluun vastasi kaksi työntekijää. Käytännössä teemahaastattelu toteutui niin, että haastateltavat käyttivät vastatessaan ja kommentoivissaan etunimeään tekstin alussa.

5.3 Kyselyhaastattelu

Heiskanen, Leinonen ja Otonkorpi-Lehtoranta (2017) esittelevät Fowlerin, Mangionen, Singletonin ja Straitsin teorioihin perustuen kyselyhaastattelun periaatteita. Muita nimityksiä kyselyhaastattelulle ovat lomakehaastattelu sekä standardoitu tai strukturoitu haastattelu, me käytämme termiä kyselyhaastattelu. Tavoitteena on kyselyhaastattelun avulla tuottaa tietystä ihmisryhmästä edustavia tuloksia. Kyselyhaastattelussa tutkija on kiinnostunut vastauksista osana eri kategorioihin jaoteltavaa suurempaa aineistoa eli kiinnostus ei kohdistu haastateltavan vastauksiin yksinään vaan nimenomaan suhteessa koko aineistoon. Kategorioista luodaan kuvauksia laajemmasta ihmisryhmästä sekä sen osista. (Heiskanen, Leinonen & Otonkorpi-Lehtoranta 2017: 87–88.) Eli toisin sanoen pienten ryhmien tai populaatioiden sijaan ollaan kiinnostuneita kvantitatiivisen tutkimuksen keinoin tarkastelemaan suuria ryhmiä tai populaatioita (Kananen 2015: 287). Edellä mainittu ei kuitenkaan toteudu opinnäytetyössämme pienen otannan vuoksi. Kyselyhaastattelua menetelmänä käyttäen pyrimme selvittämään mitkä osatekijät ovat vaikuttaneet vapaaehtoisten näkökulmasta tapahtuman osallistumiseen ja osallistumattomuuteen.

Jotta mittausvirheitä välttyttäisiin mahdollisimman hyvin, tulisi haastatteluvuorovaikutus standardoida niin, että haastattelija toimii yhdenmukaisesti kaikissa haastattelutilanteissa ja hänelle sallittu käytös olisi määritelty tarkasti. Myös kyselylomakkeiden tulisi olla

strukturoituja ja kysymysten sekä vastausten tulisi olla yksiselitteisiä ja helposti ymmärrettävissä ja ohjeistus haastateltaville tulisi olla sama. Vastauksia annetaan joko asteikon mukaan tai numeromuodossa. (Heiskanen ym. 2017: 89–91.) Otimme huomioon haastattelutilanteiden yhdenvertaisuuden siten, että kaikille vapaaehtoisille lähetettiin sähköpostitse sama saatekirje sekä ohjeet. (Liite 2. Saateksti) Emme vastaanottaneet yhtään yhteydenottoa liittyen kyselyhaastatteluiden sisältöön tai sen tekoon. Kyselyhaastattelun kysymykset kirjoitimme mahdollisimman yleiskielisesti sekä tarkastutimme niiden ymmärrettävyyden neljällä ulkopuolisella henkilöllä. Tiedostamme kuitenkin sen, ettemme voi olla täysin varmoja siitä, että vastanneet ovat ymmärtäneet kysymykset ja väitteet haluamallamme tavalla. Vastaukset annettiin joko monivalintana tai asteikon avulla.

Sähköinen kyselyhaastattelu johdettiin edellä esitellyn kyselyhaastattelun muodostuksen teorian sekä vapaaehtoistoimintaan, sosiokulttuurisen innostamiseen, itseohjautuvuuteen ja osallisuuteen perustuvien teorioiden pohjalta. Osallisuuden muotojen toteutumisen arviointia varten hyödynsimme myös Koskinen-Ollonqvistin, Nikulan ja Rouvinen-Wileniuksen (2011) esittelemien osallisuuden arvioinnin työkaluja (Koskinen-Ollonqvist ym. 2011: 84–88).

Muodostimme räätälöidyt kyselyhaastattelut osallistuneille ja osallistumattomille ilmoittautuneille. Perustelemme sähköisesti toteutetun kyselyhaastattelun valintaa aineistonkeruumenetelmäksi sillä, että se mahdollisti suuremman kysymysmäärän esittämisen sekä laajemman otannan vastaajien maantieteellisestä hajaantuneisuudesta johtuen verrattuna teemahaastatteluun. Kyselyhaastattelussa haastattelijoiden läsnäolo ei vaikuttanut annettuihin vastauksiin, mikä mahdollisti rehellisempien vastausten antamisen. Otimme huomioon myös mahdollisen alhaisen vastausprosentin, mahdollisuuden väärintymmärryksiin ja epätodennukaisiin vastauksiin sekä sen, että kyselyhaastattelussa ei voida paneutua syvällisesti aiheeseen teemahaastattelun tavoin. (Aineistonkeruumenetelmät 2015.)

Kyselyhaastattelut luotiin Google Formsin avulla ja lomakkeiden linkit lähetettiin 37 YMCA Hackathon -tapahtumiin syksyn 2017 ja kevään 2018 välillä ilmoittautuneille vapaaehtoisille. Sähköpostiosoitteet saimme Helsingin NMKY:n työntekijöiltä. Kyselyyn vastasi yhteensä 17 ihmistä, joista 13 oli tapahtumaan ilmoittautuneita ja osallistuneita sekä 4 tapahtumaan ilmoittautuneita, mutta ei-osallistuneita.

Osallistuneille räätälöidyssä kyselylomakkeessa (Liite 3. Osallistuneiden kyselylomake) oli yhteensä 70 kysymystä, jotka sisälsivät taustatietokysymykset (ikä, paikkakunta ja elämäntilanne), teoriaan pohjautuvat kysymykset, joilla pyrimme määrittelemään tapahtumaan osallistumiseen vaikuttavia osatekijöitä sekä tapahtuman kehittämiseen liittyvät kysymykset. Kysyimme esimerkiksi monivalintakysymyksinä syitä osallistumiselle ja sekä sitä, mitä vapaaehtoiset haluaisivat tulevaisuuden YMCA Hackathon -tapahtumissa muuttuvan. Esitimme myös väitteitä liittyen muun muassa tiedonjakoon, konkreettiseen ryhmätoimintaan tapahtumassa, tapahtuman innostavuuteen ja motivoivaan ilmapiiriin sekä vapaaehtoisten mahdollisuuteen vaikuttaa tapahtuman sisältöön. Väitteisiin vastattiin arvoasteikolla 1-5, missä 1 vastasi ”Eri mieltä” -vastausvaihtoehtoa ja 5 ”samaa mieltä” -vastausvaihtoehtoa.

Ei-osallistuneille ilmoittautuneille räätälöidyssä kyselylomakkeessa (Liite 4. Ei-osallistuneiden kyselylomake) oli yhteensä 27 kysymystä, jotka sisälsivät samat taustatietokysymykset, kuin osallistuneille räätälöidyssä lomakkeessa sekä teoriaan pohjautuvat kysymykset, joilla pyrimme määrittelemään osallistumista haastavia tekijöitä, mielikuvia tapahtumasta sekä mahdollisia kehitettäviä asioita YMCA Hackathon -tapahtumiin liittyen. Monivalintakysymyksien kautta vapaaehtoiset vastasivat muun muassa siihen, miksi he ilmoittautuivat tapahtumaan sekä siihen, mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että he päättivät olla osallistumatta tapahtumaan. Ei-osallistuneille esitetyt väitteet koskivat esimerkiksi tapahtumasta tiedottamista ja liittyivät tapahtuman kehittämiseen. Myös ilmoittautuneet pystyivät vastaamaan väitteisiin arvoasteikolla 1-5, missä 1 vastasi ”Eri mieltä” -vastausvaihtoehtoa ja 5 ”samaa mieltä” -vastausvaihtoehtoa.

6 Tulokset ja analyysi

6.1 Teemahaastattelu

Laadullisen ryhmäteemahaastatteluaineiston analysoimme aineistolähtöisesti ja teoreettista viitekehystä mukailen. Teemoittelimme aineiston eli tarkastelimme aineistossa toistuvia aiheita. Teemoittelu tapahtui konkreettisesti siten, että muodostimme ensin toistuvat teemat ja syvempää tarkastelua varten ryhmittelimme teemojen sisällöt yksityiskohtaisemmin. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006; Sarajärvi & Tuomi 2002: 98.)

Etenimme teemahaastatteluaineiston analyysissä kolmivaiheisesti pelkistäen, ryhmitellen ja teoreettisten käsitteiden luomisen sijaan teoriaaohjaavan sisällönanalyysin mukaisesti. (Sarajärvi & Tuomi 2002: 110–111; 116). Tämän jälkeen analysoimme aineistosta esille nousseita aiheita teorianne viitoittamana. Raportoimme niistä kuitenkin osallistumista haastavien ja tukevien seikkojen näkökulmista koska koimme sen tärkeäksi lähtökohdaksi opinnäytetyön tutkimuskysymysten kannalta.

Aloitimme teemahaastattelusta saadun aineiston purkamisen lukemalla sen läpi ja pyrimme saamaan sitä kautta kokonaiskuvan aineiston mahdollisista teemoista. Läpiluvun jälkeen pelkistimme aineiston kooten samalla yhteiseen Google Docs -pohjaan haastattelusta nostettuja virkkeitä, joissa tuli esille joko osallistumista haastavia tai sitä tukevia tekijöitä. Näin karsimme aineistosta epäolennaisen materiaalin pois. Värikoodasimme haastavia tekijöitä sisältävät virkkeet punaisella ja tukevia tekijöitä virkkeet sinisellä värillä. Teemoittelimme haastavia ja tukevia tekijöitä sisältäneet virkkeet aineistosta korostuvien teemojen alle, joita olivat muun muassa aikataulutus, markkinointi ja epäselvä konsepti. Tämän lisäksi luokittelimme teemat pääteemojen alle, joita olivat haastavat asiat, toimivat asiat ja kehitettävät asiat.

Teemahaastattelussa korostui työntekijöiden näkökulma. Tuloksissa emme henkilöi vastauksia, vaan viittaamme vastaajiin yleisesti työntekijätermillä. Työntekijät pohtivat teemahaastattelussa YMCA Hackathon -tapahtuman suunnittelua, toteutusta ja jatkokehittämistä teemahaastattelurungon valmiiden teemojen 1) hankkeen tausta/työntekijöiden osallisuus hankkeessa, 2) nykytila ja 3) tulevaisuus kautta. Kaikki teemat sisälsivät erikseen vuoden 2018 Vantaan YMCA Hackathon -tapahtuman ja muiden vuosien 2017-

2018 YMCA Hackathon -tapahtumien näkökulmat. Esittelemme tulokset teemahaastatteluaineistosta muodostuneiden pääteemojen kautta, jotka ovat haastavat asiat, toimivat asiat ja kehitettävät asiat.

Työntekijöiden vastauksista nousi esille se, että YMCA Hackathon -tapahtumien osallistujamäärätavoitteen saavuttamista haastavat tekijät liittyivät ajan hallintaan, tuntemattomaan ja epäselvään tapahtumakonseptiin, kohderyhmän kontaktointiin ja puuttuviin motivaatiotekijöihin. Ajanhallinnallisia haastavia tekijöitä olivat muun muassa eri tahojen yhteistyöhön liittyvät ajanhallinnan haasteet kuten yhteistyötahojen kontaktointi ja yhdessä suunnittelemisen ja toteuttamisen aikatauluttaminen.

Esimerkiksi aikataulutukset: tieto olisi hyvä saada ajoissa liikkeelle, mutta kun odotetaan monelta taholta varmistuksia tai mielipiteitä, niin tiedon kasaaminen ja välittäminen viivästyy.

Tapahtuman konseptin määrittäminen on tällöin haastavaa ja hidasta, joka taas vaikuttaa markkinoinnin suunnitteluun ja osallistujien kontaktoimiseen hyvissä ajoin. Lisäksi tapahtuman ajallinen määrittäminen koettiin ristiriitaiseksi, sillä osallistujien näkökulmasta aikataulut voidaan kokea liian sitouttavina tekijöinä, mutta vastaavasti myös epä määräinen ajankohta koetaan usein motivaatiota haastavana tekijänä.

Teimme kevääksi näiden pyyntöjen pohjalta tarkat aikataulut nettiin, mutta epäilen itse, että ne ovat vain onnistuneet karkottamaan osallistujia, koska päivät kuulos-tavat pitkiltä (klo 10-23), vaikka ne eivät sitä sitten käytännössä olekaan ja osallistuakin voi hyvin joustavasti.

Työntekijät sanoittivat Hackathon-tapahtumakonseptin sekä sen sisältämät haasteet tuntemattomiksi ja epäselviksi sekä yhteistyötahojen että vapaaehtoisten näkökulmasta. Vastauksissa tuli esille se, että tapahtumakonseptin hahmottamiseen tulisi olla riittävästi aikaa sekä työntekijöillä että yhteistyötahoilla.

Käsitykseni mukaan yhteyshenkilöt ovat kokeneet markkinoinnin haastavana siksi, että heidän kontaktoimansa tahot ovat pyytäneet saada kuulla tarkemmin tapahtuman sisällöstä ja konseptista, ja sitä ei ole kovin aikaisessa vaiheessa voitu avata, koska sisältö on elänyt pitkin vuotta ja on ollut tarkoituksenakin, että se muotoutuisi myös osallistujien näköiseksi.

Haasteet oli nyt muotoiltu melko ympäröidystä ja aiheet olivat ehkä suurelle osalle nuorista vieraita tai vieraannuttavia.

YMCA Hackathon -tapahtuman kohderyhmän eli nuorten aikuisten kontaktoinnissa haastaviksi tekijöiksi määrittyivät oikeanlaisen ja oikea-aikaisen markkinoinnin muotoutuminen suhteessa kohderyhmään sekä kohderyhmää osallistaviin tahoihin kuten korkeakouluihin ja seurakuntiin.

Emme ole osanneet löytää oikeita sanoja toiminnan markkinointiin tai toiminta ei ole löytänyt niitä nuoria aikuisia, jotka siitä olisivat kiinnostuneita.

Haastattelussa nousi myös esiin, että tapahtumien sisällön määrittäminen oli toisaalta olennaista yhteistyötahojen ja kohderyhmän osallistamisen näkökulmasta, mutta koettiin haasteelliseksi, sillä liian spesifi sisällön määrittäminen saattaa karkottaa osallistujia sekä vaikeuttaa myös tapahtumien sisällön suunnittelua paikallisista tarpeista kumpuavaksi.

Eli haasteena on ollut saada kerrottua tapahtumasta riittävän ymmärrettävästi, yksinkertaisesti, konkreettisesti ja selkeästi sekä kuitenkin niin, ettei kuitenkaan määritä liikaa ja tee tapahtumasta tönkömpää ja virallisempaa kuvaa kuin mitä se sitten onkaan.

- - kun haasteet oli nyt muotoiltu melko ympäröivästi ja aiheet olivat ehkä suu-
relle osalle nuorista vieraita tai vieraannuttavia siinä muodossa, niin tämä ehkä vähensi osallistumisinnostusta.

Tapahtumien suunnittelussa ja markkinoinnissa on siis kamppailtu niin sanotusti "kultaisen keskitien" löytämisen kanssa, sillä tapahtumista on haluttu muodostaa osallistujien näköisiä, mutta luoda kuitenkin jonkinlainen selkeä runko tapahtumille, jotta yhteistyötahojen ja osallistujien kontaktointi ja sitouttaminen on mahdollista.

Työntekijät pohtivat myös osallistumiseen liittyviä motivaatiotekijöitä vastauksissaan sekä työntekijöiden, kohderyhmän että yhteistyötahojen näkökulmasta. Toinen työntekijöistä arvioi, että tapahtumaan osallistuvia vapaaehtoisia löytyisi, mutta heidän näkökulmastaan tapahtuma on ollut väärässä paikassa väärään aikaan. Tapahtuman haasteiden ei myöskään arveltu kohtaavaan kohderyhmän tarpeita.

Yhdistysten kysymykset ja nuorten motivaatio tai toiveet eivät kohtaa.

Yhtenä ydinhaasteena onkin se, että tapahtumaan ei saada motivoitua mukaan tarpeeksi vapaaehtoisia. Syyksi arveltiin, että vapaaehtoiset voivat kokea sitoutumisky-
nyksen liian korkeaksi, kun ei ole varmuutta osallistumisen hyödyistä.

Tapahtuma nähdään liian suurena sitoutumisena ilman riittävää tietoa hyödyistä ja palkitsevuudesta.

Tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa nähtiin myös osallistumista tukevia tekijöitä, kuten paikkakunnittain järjestettävä osallistava toiminta, monipuolisten yhteistyötahojen kontaktointi ja markkinoinnissa olemassa olevien suhteiden hyödyntäminen.

Samaan aikaan suunnittelimme tapahtumien sisältöä ja keräsimme tietoa siitä, mitkä aiheet olisivat mielekkäitä näihin tapahtumiin.

Lisäksi olennaisena osallistumista tukevana tekijänä koettiin tapahtuman sisällön muodostaminen yhteistyössä yhteistyötahojen sekä mahdollisen kohderyhmän kanssa. Tapahtuman työntekijöiden tavoitteena olikin esittää suuntaa antavia ehdotuksia yhteistyötahoille tapahtuman sisällöstä, mutta antaa vastuuta ja mahdollisuus tarkempaan sisällöntuottamiseen yhteistyötahoille kuuntelemalla ja hyödyntämällä heidän esittämiä ideoita, toiveita ja tarpeita. Myös kohderyhmän tulisi päästä vaikuttamaan tapahtuman kehittämiseen.

Jokainen tapahtuma on eri näköinen ja tavoitteena on tehdä tapahtumista osallistujien näköisiä niin, että osallistujilla olisi mahdollisuus vaikuttaa sisältöön sekä etukäteen että paikan päällä ja jälkikäteen.

Työntekijöiden kehittämisideoissa nousi esille tapahtuman suunnittelun jatkuvuus ja struktuuri, tapahtuman muuttaminen vuosittaiseksi ja eri paikkakunnilla järjestettäväksi, kohderyhmän osallistaminen kehittämiseen jo varhaisessa vaiheessa sekä ulkoiseen motivointiin ja innostamiseen panostaminen esimerkiksi tapahtumasta saatavan hyödyn selkeyttämisen avulla. Mainittuja konkreettisia kehittämistoimia olivat muun muassa tapahtumaa edeltävä nuorille järjestettävä haastetyöpaja, missä he voivat muodostaa heitä itseään koskevia haasteita, motivoivien puheiden pitäminen ja monipuolisempien kohtaamismuotojen kuten illallisten ja Skype-keskusteluiden järjestäminen.

Jos tahot työskentelisivät yhdessä, niin nuorten aikuisten voisi olla helpompi hahmottaa, mistä niissä haasteissa on oikeasti kyse, ja miksi ne on niin tärkeitä asioita.

Haastetyöpaja nuorille aikuisille järjestetään jokaisella paikkakunnalla viimeistään kaksi kuukautta ennen tapahtumaa + ideointia verkossa

Nuoria aikuisia lisää mukaan markkinoinnin ja tapahtumien toteuttamiseen!

Markkinoinnissa keskittyttävä siihen mitä nuoret tapahtumasta voisivat saada.

Kehittämisen näkökulmasta työntekijät olivat pohtineet pitkälle sekä kehittämiskohteita että -toimia. Osallistujien eri osallisuuden muotojen toteutumisen kannalta on merkittävää, että he pääsisivät kehittämään ja suunnittelemaan YMCA Hackathon -tapahtumia, tekemään niihin liittyviä päätöksiä, toimimaan konkreettisenä osana kehittämistoimintaa sekä osalliseksi heidän kannaltaan oikeanlaiseen ja oikea-aikaiseen tietoon. Tällöin toteutuisivat suunnittelu-, toiminta-, päätös- ja tieto-osallisuus ja sitä kautta osallisuuden muodot kokonaisuudessaan. Käsittelemme seuraavaksi ilmoittautuneiden osallistuneiden sekä ei-osallistuneiden näkökulmia tapahtumaan liittyen analysoimalla kyselyhaastatteluaineiston.

6.2 Kyselyhaastattelun tulokset ja analyysi

Lomakkeiden kysymysmäärä oli varsin laaja, sillä pyrimme lomakkeen avulla tuottamaan mahdollisimman kattavaa aineistoa yhteistyökumppanillemme eli Suomen NMKY:n Liitolle YMCA Hackathon -tapahtumien jatkokehitystä varten. Kyselyhaastatteluiden analysoitu aineisto on heidän hyödynnettävissään opinnäytetyömme valmistuttua. Kyselylomakkeen laajuuden takia raportoimme aineiston analyysin tiivistetysti ja nostamme esiin teorian kannalta merkitykselliset näkökulmat, joissa tarkastellaan erityisesti opinnäytetyömme aihetta eli osallistumista tukevia ja haastavia tekijöitä.

Aineiston sisältöanalyysia voi tehdä luokittelemalla aineisto esimerkiksi teoria- tai aineistolähtöisesti tai sekä teoria- että aineistolähtöisesti (Kananen 2015: 171). Me analysoimme kyselyhaastatteluaineistoa aineistolähtöisesti ja teoriasidonnaisesti. Teoria tukee analyysin etenemistä, mutta aineiston analysointi ei perustu ainoastaan tutki- maamme teoreettiseen viitekehykseen. Aineistosta valitaan analysoitavat asiat ja teoriaa käytetään vahvistamaan ja selittämään aineistosta tehtyjä tulkintoja. (Sarajärvi & Tuomi 2002: 98–99).

Kyselyhaastattelut analysoimme myös kolmivaiheisesti 1) pelkistäen, 2) ryhmitellen ja teoreettisten käsitteiden luomisen sijaan teoriaohjaavan sisällönanalyysin mukaisesti 3) kytkemme aineistosta esille nousseet aiheet opinnäytetyömme teoreettiseen viitekehykseen (Sarajärvi & Tuomi 2002: 110–111; 116.).

Pelkistämisen jälkeen ryhmittelimme aineistoa teoriasidonnaisesti siten, että jaottelimme kaikki kyselyhaastatteluiden kysymykset ja vastaukset teoreettisen viitekehyksemme eli modernin vapaaehtoisuuden, sosiokulttuurisen innostamisen, itseohjautuvuusteorian ja

osallisuuden näkökulmista korostuvien aiheiden mukaisesti. Kyselyhaastatteluiden aineistoa analysoidessa huomasimme, että jotkut kysymykset kytkeytyivät yhtäaikaisesti useaan eri teoriaan. Kysymysten määrällisestä laajuudesta johtuen päätimme raportoinnissa keskittyä erityisesti niihin kysymyksiin, jotka toistuivat eniten eri teoriaryhmissä analyysin purkuvaiheessa. Perustelemme valintaamme sillä, että modernin vapaaehtoisuuden, itseohjautuvuuden ja eri osallisuuden muotojen sekä menetelmänä sosiokulttuurisen innostamisen toteutumisen huomiointi tukevat Helsingin NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtumien osallistujamäärätavoitteiden saavuttamista.

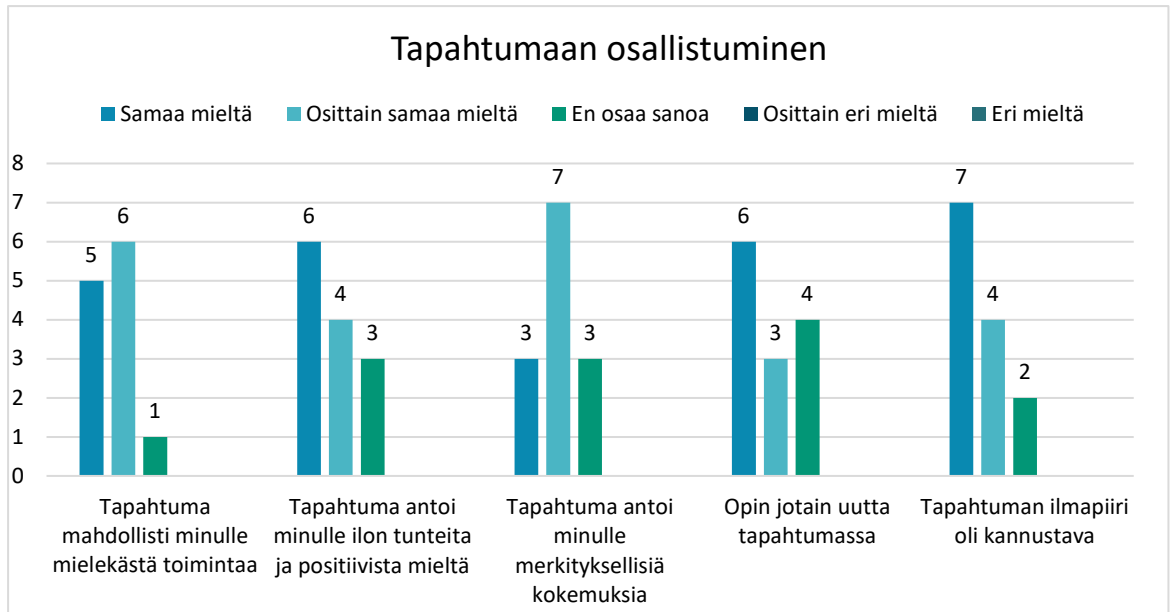
Kyselyhaastattelun avulla saimme tietää osallistuneiden sekä ilmoittautuneiden, mutta ei-osallistuneiden mielteitä liittyen YMCA Hackathon -tapahtumiin. Viittaamme jatkossa haastatteluun vastanneisiin termein osallistuneet ja ei-osallistuneet.

6.2.1 Osallistuneiden kyselyhaastattelu

Lähetimme kyselyhaastattelulomakkeet yhteensä 37 henkilölle, mikä sisältää sekä osallistuneet että ei-osallistuneet. Tapahtumaan osallistuneille toteutettuun kyselyhaastattelulomakkeeseen vastasi 13 vapaaehtoista, joiden ikäjakauma oli 21-42 -vuotta. Vastausaika lomakkeeseen oli 20.6.-2.7.2018 eli yhteensä 13 päivää. Vastanneista hieman yli puolet (53,8 %) olivat päätoimisia opiskelijoita. Tapahtumaan ilmoittautumista tukivat vastanneiden mukaan tapahtuman ajankohta, ilmainen sisäänpääsy, se, että tapahtuma vaikutti mielenkiintoiselta, että tapahtumaan ilmoittautui myös tuttu tai ystävä sekä tapahtuman sopiva kesto. Syitä tapahtumaan osallistumiseen määriteltiin muun muassa se, että tapahtumaan osallistui joku tuttu henkilö, tapahtumasta sai uusia kokemuksia, Hackathon-konsepti oli entuudestaan tuttu ja se, että tapahtumasta oletettiin olevan hyötyä työnhaussa. Kyselyn tuloksia analysoidessa huomasimme, että vastaajien merkittävin syy osallistua tapahtumaan oli uusien kokemusten saaminen.

Vastausten perusteella tapahtumaan osallistuminen koettiin melko positiivisena kokemuksena. Tätä tulosta tukivat esimerkiksi vastaukset kysymyksiin; *mahdollistiko tapahtuma mielekästä tekemistä, antoiko se ilon tunteita ja positiivista mieltä, ja merkityksellisiä kokemuksia osallistujalle*. Haastattelun tulokset osoittivat myös, että lähes puolet osallistuneista koki oppineensa jotain uutta tapahtumassa ja yli puolet oli sitä mieltä, että tapahtuman ilmapiiri oli kannustava. Seitsemän haastatteluun vastanneista oli osittain

samaa mieltä ja kolme samaa mieltä siitä, että YMCA Hackathon -tapahtuma oli antanut heille merkityksellisiä kokemuksia.

Kuvio 1. Osallistuneiden kokemuksia tapahtumaan osallistumisesta.

Kyselyhaastatteluun vastanneista yli puolet oli sitä mieltä, että tapahtuman toiminta oli yhteiskunnallisesti tärkeää. Kysyimme osallistuneilta, miten he kokivat omien arvojen pohdinnan mahdollistumisen ja arvoista keskustelemisen muiden osallistujien kanssa tapahtuman puitteissa. Vastausten perusteella oli nähtävissä, että alle neljännes koki omien arvojen pohdinnan tapahtumassa mahdolliseksi ja taas neljä vastaajista ei osannut sanoa oliko tämä toteutunut heidän kohdallaan. Myös arvoista keskusteleminen muiden osallistujien kanssa oli toteutunut täysin viiden vastaajan kohdalla, kolme oli osittain eri mieltä tästä väittämästä. Vastaajista reilu kolmannes oli sitä mieltä, että tapahtumaan osallistumisen kautta koki tehneensä jotain hyvää ja kaksi oli tästä osittain eri mieltä.

Selvitimme myös osallistujien kokemuksia ryhmätyöskentelystä tapahtumassa. Kysyimme, kokivatko osallistujat kuuluneensa tapahtumassa osaksi ryhmää, saivatko he vaikuttaa ryhmän toimintaan ja oliko ryhmän toiminta tasavertaista. Vastaajista 11 oli joko osittain samaa mieltä tai samaa mieltä kyseisten väittämien kanssa. Kyselyn perus-

teella tapahtuman työntekijät koettiin lähestyttäväksi ja heiltä oli saatu apua ja tietoa tarvittaessa tapahtuman aikana. Eräs esille noussut tekijä oli se, että osallistujista vain kahdeksan tiesi ketkä tapahtumassa olivat työntekijöitä.

Osallistumista haastaviksi tekijöiksi vastauksista nousi esiin YMCA Hackathon -tapahtuman suunnitteluosallisuuden liittyvät tekijät. Suurin osa vastaajista koki, ettei voinut vaikuttaa tapahtuman ajankohtaan, tapahtuman keston tai järjestämispaikkakuntaan. Esimerkiksi kyselylomakkeen väittämä ”*Tapahtuman kesto oli liian pitkä.*”, aiheutti eniten hajaannusta vastaajissa suhteessa muihin kysymyksiin. Vastaajista viisi oli *täysin eri mieltä* väittämän kanssa, mutta lähes yhtä suuri osuus vastanneista oli *osittain samaa* tai *samaa mieltä*. Itse tapahtuman aikana omat vaikutusmahdollisuudet, kuten ryhmän toimintaan vaikuttaminen ja oma äänen kuuluviin tuominen koettiin kuitenkin toteutuneen paremmin. Osallistujista 8 oli *osittain samaa mieltä* tai *samaa mieltä* siitä, että sai päättää itse omat aikataulunsa tapahtuman aikana ja 10 *osittain samaa mieltä* tai *samaa mieltä* siitä, että he saivat päättää kenen kanssa toimivat tapahtumassa.

Haastattelussa tuli ilmi, että tiedottamiseen ja osallistujien saamiin tapahtuman ennakkotietoihin liittyvissä vastauksissa oli hajontaa. Kysyimme esimerkiksi sitä, saivatko vapaaehtoiset tapahtumapäivien sisällöstä tarpeeksi tietoa ennen tapahtumaa ja saivatko osallistujat tapahtuman aikataulut tietoonsa ennen tapahtumaa. Vastaajista neljä oli osittain samaa mieltä ja kolme täysin samaa mieltä siitä, että he olivat saaneet tarpeeksi tietoa tapahtumasta etukäteen, kuitenkin kaksi oli väittämän kanssa *eri mieltä*, kaksi *osittain eri mieltä* sekä kaksi *ei osannut sanoa*. Aikatauluihin liittyen yksi oli *eri mieltä* ja yksi *osittain eri mieltä* siitä, että sai tapahtuman aikataulut tietoon ennen tapahtumaa. Kolme vastasi väittämään *en osaa sanoa*. Tulosten perusteella tapahtuman tiedottaminen näytetään epäselvänä.

Kyselyyn vastanneiden osallistujien mukaan tapahtuman ruoka ja juomatarjonta oli riittävä sekä omiin tarpeisiin sopiva, istumapaikkoja oli tarpeeksi ja tapahtumassa oli mahdollisuus myös levätä. Tapahtuman miljöö oli siis Hackathon-tapahtumaa määrittelevien tekijöiden mukainen. (Briscoe & Mulligan 2014: 10–11.) Kysyimme osallistuneilta *vas-tasiko tapahtuman toteutus heidän odotuksiaan* ja yli puolet vastanneista oli joko samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä väittämästä. Vastaavasti reilu viidennes (21,3 %) ei osannut sanoa ja vajaa kuudennes (15,4 %) osittain eri mieltä.

Kysyimme tapahtumaan osallistuneilta myös heidän mielipidettään siitä, mitä tekijöitä he toivoisivat tapahtumissa muutettavan. Tapahtumaan osallistuneista yli puolet halusivat osallistujille mahdollisuuden vaikuttaa haasteiden valintaan ennen tapahtumaa, mahdollisuuden osallistua suunnitteluun ennen tapahtumaa sekä toivoivat tapahtumaan mielenkiintoista oheisohjelmaa, kuten esiintyjä ja luennoitsijoita. Viisi vastanneista toivoi myös, että tapahtuman järjestäjä kouluttaisi vapaaehtoiset YMCA Hackathon -tapahtumaa varten, tapahtumaan voisi osallistua helposti muutkin kuin äidinkielenään Suomea puhuvat sekä sitä, että tapahtumassa olisi mahdollisuus voittaa palkintoja. Kolmannes vastaajista toivoi tapahtumasta lyhyempää, mahdollisuuden saada tapahtumaan osallistumisesta opintopisteitä, tapahtumaan monipuolista vapaa-ajan toimintaa, kuten saunomista ja paljussa oloa sekä ruokailuun liittyvää kyselyä ennen tapahtumaa. Neljännes haluaisi päästä myös vaikuttamaan vapaa-ajantoimintaan äänestyksen kautta. Kaksi haluaisi tapahtuman vain ilta-ajoiksi, kun taas yksi toivoi tapahtuman muuttamista vain päiväaikaan tapahtuvaksi. Yhden toiveena oli myös tapahtuman jakaminen eri viikoille.

6.2.2 Ei-osallistuneiden kyselyhaastattelu

Lähetimme kyselyhaastattelulomakkeet yhteensä 37 henkilölle, mikä sisältää sekä osallistuneet että ei-osallistuneet. Ei-osallistuneille toteutettuun kyselyhaastattelulomakkeeseen vastasi 4 vapaaehtoista, joiden ikäjakauma oli 23-34-vuotta. Vastausaikaa oli myös ei-osallistuneilla 20.6.-2.7. eli yhteensä 13 päivää. Vastanneista kolme oli opiskelijoita ja yksi valitsi elämäntilannettaan kuvaavaksi vaihtoehdoksi "Muu elämäntilanne." Kolme vastanneista oli osallistunut vapaaehtoistoimintaan tai toiminut vapaaehtoisena, yhdellä ei ollut aikaisempaa kokemusta kummastakaan.

Tapahtumaan ilmoittautumista tukeviksi tekijöiksi ei-osallistuneiden vastauksissa korostuivat tapahtuman ja haasteiden mielenkiintoisuus, hyöty opintojen kannalta sekä tapahtuman maksuttomuus. Kahden vastanneen osalta ilmoittautumista tuki myös mahdollinen hyöty työn näkökulmasta. Lisäksi ei-osallistuneita motivoi ilmoittautumaan matala tapahtumaan osallistumisen peruuttamiskynnys, tapahtuman ajankohdan sopivuus sekä se, että vastanneen ystävä tai tuttu oli myös ilmoittautunut tapahtumaan, nämä vastausvaihtoehdot saivat jokainen yhden vastaajan valinnan.

Kaikki vastanneet valitsivat osallistumattomuuden syyksi tapahtuman ajankohdan sopimattomuuden. Puolet kokivat osallistumattomuuteen vaikuttaneen myös sen, etteivät he

olleet saaneet tapahtumasta riittävästi tietoa etukäteen. Yksittäisiä osallistumattomuuden syiksi koettuja asioita olivat vastanneiden mukaan se, että tapahtuma ei kiinnostanut riittävästi, vapaaehtoisen ystävät tai tutut eivät halunneet osallistua eikä tapahtumaan haluttu osallistua yksin sekä se, ettei tapahtumasta ollut mahdollisuutta saada opintopisteitä. Tapahtuman aikataulujen epäselvyys oli myös yhden vastaajan mukaan osallistumattomuuteen vaikuttava tekijä.

Kartoitimme myös ei-osallistuneiden muodostamia mielikuvia tapahtumasta. Tapahtuman yhteiskunnallisesta tärkeydestä yksi vastaajista oli samaa mieltä, kaksi osittain samaa mieltä ja yksi ei osannut sanoa. Kolme vastanneista oli osittain samaa mieltä siitä, että tapahtuma mahdollistaisi uusien sosiaalisten kontaktien luomisen. Puolet vastanneista oli samaa mieltä ja puolet osittain samaa mieltä tiedusteltaessa kantaa väitteelle, että tapahtumassa voisi oppia uutta. Tapahtuman ajankohtaisuuden kanssa samaa mieltä ja osittain samaa mieltä oli yksi kutakin, kun taas kaksi vastaajista ei osannut sanoa.

Kysyimme ei-osallistuneilta myös heidän vaikutusmahdollisuuksistaan muun muassa ruokatarjoiluun tapahtumassa sekä mahdollisuudesta saada ennakkotietoa tapahtuman sisällöstä. Kolme vastaajista oli eri mieltä ja yksi osittain eri mieltä siitä, että tapahtuman ruokatarjoiluun pystyi vaikuttamaan etukäteen sekä siitä, että he olisivat pystyneet vaikuttamaan tapahtuman ajankohtaan ja järjestämispaikkakuntaan. Kolme oli eri mieltä ja yksi osittain eri mieltä myös siitä, että tapahtuman päivien sisällöstä olisi saanut tarpeeksi tietoa ennen tapahtumaa. Siitä, että tapahtuman aikataulun olisi saanut tietoonsa ennen tapahtumaa, oli kolme osittain samaa mieltä, kun taas yksi oli osittain eri mieltä. Tapahtumaan liittyvän tiedon ilmoittamisen selkeyteen kolme ei osannut ottaa kantaa ja yksi oli osittain eri mieltä. Tiedonjako tapahtumaan liittyen on siis ollut vastausten perusteella osittain epäselvää.

Ei-osallistuneilta kysyttiin myös asioista, joiden he haluaisivat muutettavan tulevissa YMCA Hackathon -tapahtumissa. Saimme tähän osioon kolme vastausta. Kaikki vastanneista toivoivat tulevissa tapahtumissa mahdollisuutta saada vaikuttaa etukäteen tapahtuman haasteisiin. YMCA Hackathon -tapahtumassa vapaaehtoisille tarjottava koulutus, ennen tapahtumaa toteutettava ruokakysely ja toive saada opintopisteitä osallistumisesta sai enemmistön kannatuksen. Kolmasosa kannatti vaihtoehtoja, missä toivottiin lyhyempää tapahtuma, tapahtuman jakoa eri viikoille, tapahtuman järjestämistä vain iltajoiksi, tapahtumaan mielenkiintoista oheisohjelmaa, kuten esiintyjä ja luentoja sekä

monipuolista vapaa-ajantoimintaa, kuten saunomista tai paljon käyttömahdollisuutta sekä äänestystä vapaa-ajantoiminnoista ja mahdollisuutta osallistua suunnitteluun ennen tapahtumaa. Tapahtuman keston pidentäminen nykyisestä ei saanut yhtään valintaa osallistuneilta eikä myöskään ei-osallistuneilta.

Vastauksista voisi päätellä, että tapahtumaan ilmoittautumista ovat tukeneet tapahtumasta oletettavasti saatava hyöty, joko työllisyyden tai opintojen näkökulmasta, tapahtuman maksuttomuus sekä se, että tapahtuman haasteet koettiin mielenkiintoisina. Yksi merkittävistä haasteista tapahtumaan osallistumattomuudelle oli tapahtuman ajankohta. Muita haastavia tekijöitä voisi päätellä olevan ilmoittautuneiden vähäinen mahdollisuus vaikuttaa tapahtuman ruoka- ja juomatarjoiluun sekä tiedotukseen liittyvät puutokset.

Tulosten perusteella voimme erottaa tutkimuskysymyksiimme vastaavat näkökulmat. Mitkä osatekijät tukivat ja mitkä haastoivat osallistumista? Vastauksista on nähtävissä, että merkittävin tapahtumaan osallistumista tukeva syy oli uusien kokemusten saaminen. Muita tukevia tekijöitä olivat muun muassa se, että tapahtumaan osallistuminen oli ilmaista, tapahtuman toiminta koettiin yhteiskunnallisesti tärkeäksi ja tapahtuma tarjosi merkityksellisiä kokemuksia. Toinen merkittävä tapahtumaan osallistumista haastavista tekijöistä oli tapahtuman tiedottamisen epäselvyys.

7 Opinnäytetyön luotettavuus ja laatu

Opinnäytetyössä hyödynnetty triangulaatio eli monimenetelmällinen lähestymistapa käytetyn teorian, aineistonkeruun ja koko aineiston osalta voi lisätä opinnäytetyömme luotettavuutta. Teoriatrangualaatio toteutuu tarkoituksella valittujen teorioiden käytön kautta ja menetelmätriangualaatio toteutuu opinnäytetyössämme käyttäessämme aineistonkeruussa sekä määrällistä että laadullista aineistonkeruumenetelmää. Aineistotriangualaatio toteutuu taas siten, että käytämme aineistona kyselyhaastattelun ja ryhmäteemahaastattelun vastauksia. (Kananen 2015: 327, 359–360.) Lisäksi sovellamme Suomen sosi- ja terveys ry:n tuottamaa sosiaalialan asiakkaan osallisuuden arviointityökalua kyselyhaastattelukysymysten muodostuksessa, mikä osaltaan lisää luotettavuutta (Osallisuuden arviointi asiakastyössä n.d.).

Validiteetti ilmaisee sen, miten hyvin tutkimuksessa käytetyt tutkimusmenetelmät ilmentävät niitä ominaisuuksia, joita tutkittavasta ilmiöstä on tarkoitus kuvata eli saadaanko tutkittava ilmiö tavoitettua valitun menetelmän avulla (Hiltunen 2009: 3; Kananen 2015: 346). Opinnäytetyömme validiteetti toteutuu kohderyhmän osalta hyvin, sillä kyselyhaastattelu toteutettiin YMCA Hackathon -tapahtumiin osallistuneille ja ilmoittautuneille ei-osallistuneille sekä teemahaastattelu tapahtuman työntekijöille. Aineistoa on siis kerätty tahoilta, jotka ovat kytköksissä tapahtumaan ja näin osaavat antaa aiheellista tietoa tapahtuman toteutumisesta.

Opinnäytetyömme näkökulmasta kiinnitämme huomiota myös seuraaviin validiteettiin vaikuttaviin seikkoihin; teoreettisen viitekehyksen sekä tutkimusstrategian ja -menetelmien perusteltu valinta, menetelmien, tutkimusaineiston ja analyysin tarkka dokumentointi, esitettyjen väitteiden perustelu ristiriidattomasti sekä tulosten yleistettävyyden ja hyödynnettävyyden. (Kananen 2015: 347; 353). Olemme valinneet tarkoituksenmukaisen teoreettisen viitekehyksen sekä tutkimusstrategian ja -menetelmät, joiden avulla pystymme parhaiten vastaamaan tutkimuskysymyksiimme sekä tuottamaan tavoiteltua lisätietoa. Koko tekoprosessin ajan olemme dokumentoineet aineiston sekä analyysin systemaattisesti ja kertoneet läpinäkyvästi opinnäytetyömme prosessista. Pohjaamme esittämämme väitteet osallistumista tukevista ja haastavista tekijöistä analysoituun aineistoon.

Tutkimuksen yleistettävyyden kannalta opinnäytetyömme validiteetti heikkenee pienen otannan ja tapahtuman uutuuden vuoksi, jolloin tuloksia on mahdoton verrata aikaisem-

piin aineistoihin tai tilastoihin, tai yleistää koskemaan suurempaa populaatiota. Käytännössä emme siis voi arvioida otannan vastaavuutta yleisesti kohderyhmään, sillä aikaisempaa tilastotietoa kohderyhmästä ei ole (Kananen 2015: 348). Toisaalta ulkoisen validiteetin eli yleistettävyyden toteutuminen on toissijainen tekijä tapaustutkimuksessa, jonka avulla pyritään lisäämään ymmärrystä tutkittavasta ilmiöstä, eikä tekemään yleisiä johtopäätöksiä aineiston pohjalta. Hyödynnettävyyden näkökulmasta validiteetti on hyvä. Tapaustutkimuksen mukaisesti lisäämällä tietoa tutkittavasta ilmiöstä, voimme tuottaa materiaalia, jota on mahdollista hyödyntää esimerkiksi Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtumien sekä samankaltaisten modernin vapaaehtoistoiminnan muotojen suunnittelussa ja jatkokehityksessä.

Aineiston reliabiliteetti eli pysyvyys liitetään usein määrälliseen tutkimukseen ja sillä ilmaistaan tutkimuksen toistettavuutta (Hiltunen 2009: 9). Reliabiliteetti toteutuu kyselyhaastattelun osalta siinä määrin, että haastattelu voidaan toistaa jokaisen tapahtuman yhteydessä ja näin saada luotettavampaa tietoa tapahtuman toteutuksesta. Reliabiliteettia todennettaessa tutkimus uusitaan ja sen jälkeen arvioidaan pysyvyyden toteutumista vertaamalla ensimmäisen ja uusitun tutkimuksen tuloksia. Käytännössä pysyvyys toteutuu, kun tulokset ovat samat. (Kananen 2015: 350) Opinnäytetyömme kyselyhaastattelun reliabiliteettia on mahdoton arvioida tuloksia vertailemalla, sillä aiempaa aineistoa ei ole kohderyhmältä kerätty.

Yleistettävyyden kannalta kyselyhaastatteluihin vastanneiden vapaaehtoisten taustatiedoista ja vastauksista kävi ilmi se, että osa heistä on jo mukana vapaaehtoistoiminnassa ja jollain heistä on olemassa olevia siteitä Hackathonin taustaorganisaatioihin. Heidän vastaustensa suora yleistäminen koskemaan sellaisia nuoria aikuisia, joilla ei ole kokemusta vapaaehtoisuudesta tai siteitä tapahtuman taustaorganisaatioihin, ei siis ole mahdollista. Kyselyhaastattelun tulosten yleistettävyys kohderyhmää koskevaksi siis on heikko. Kasvattaaksemme ymmärrystä YMCA Hackathon -tapahtuman kohderyhmästä, selvitämme osallistujien ja ei-osallistujien taustamuuttujat, kuten vapaaehtoisten elämäntilanteen ja iän (Kananen 2015: 358).

Teemahaastattelun osalta otamme huomioon tutkielman luotettavuutta arvioidessa sen, että sähköisesti toteutetussa ryhmäteemahaastattelussa meillä ei ollut mahdollisuutta tulkita haastateltavien ilmeitä ja eleitä esille nousseiden asioiden todenmukaisuuden todentamiseksi, emmekä voineet jakaa puheenvuoroja haastattelun tasapuolisuuden ta-

kaamiseksi, mutta kommentoimalla pystyimme kuitenkin esittämään tarkentavia lisäksymyksiä ja siten ohjata kysymyksen esimerkiksi tietylle henkilölle. Tiedostimme myös, että haastattelun kulkuun saattoivat vaikuttaa omat arvomme ja ennakkokäsityksemme sekä sen, että työntekijöiden keskinäiset suhteet saattoivat vaikuttaa annettuihin vastauksiin.

8 Opinnäytetyön eettisyys

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2012) on määritellyt tieteellisen tutkimuksen eettisiä periaatteita. Tieteellinen tutkimus luetaan eettisesti hyväksyttäväksi ja luotettavaksi sekä tulokset uskottaviksi silloin kun tutkimus on tehty hyvän tieteellisen käytännön vaatimalla tavalla. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012: 6.) Opinnäytetyömme prosessi oli läpinäkyvä eli olemme kertoneet ja perustelleet sen mitä, miten ja miksi teimme.

Ihmisarvo ja ihmisoikeudet ovat sosiaalialan keskeisiä eettisiä lähtökohtia. (Talentia 2017: 5). Onkin eettisesti perusteltua tutkia syitä Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtuman osallistumistavoitteen toteutumisen haasteisiin, sillä tapahtuman tavoitteenakin oleva osallisuus on keskeinen ihmisarvon rakentaja esimerkiksi yhteiskunnallisen osallisuuden kautta ja osallisuus eri muotoineen on myös keskeinen ihmisoikeuksien toteutumisen edellytys. Osallisuuden keskeisestä roolista yhteiskunnassamme kertoo muun muassa se, että sosiaalihuoltolain yhtenä tarkoituksena on juuri edistää osallisuutta (Sosiaalihuoltolaki 2014/1301). Myös 2016 annetun kirjastolain uudistukseen on kirjattu, että aktiivista kansalaisuutta tulee tukea, mikä on toimintaosallisuutena konkreettinen Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtumien tarjoama väylä mahdolliseen laajempaan osallisuuden kokemiseen (Laki yleisistä kirjastoista 2016/1492). Edellä olevat seikat edelleen korostavat opinnäytetyömme merkitystä, jotta Hackathonin kaltaisen tapahtuman avulla voidaan ehkäistä osallisuuden vastinparia eli syrjäytymistä mahdollistamalla osallisuuden kokemisen esimerkiksi konkreettisen toimintaosallisuuden tukemana.

Sosiaalialan tutkimus kuuluu ihmistieteiden tutkimusalaan ja sitä viitoittaa periaatteet tutkittavien itsemääräämisoikeuden kunnioittamisesta, vahingoittamisen välttämisestä, yksityisyydestä ja tietosuojasta. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta n.d.) Nämä periaatteet olivat vahvasti läsnä koko opinnäytetyöprosessin ajan ja erityisesti kiinnitimme niihin huomiota haastatteluiden, analysoinnin ja raportoinnin aikana. Haastatteluihin osallistuminen oli vapaaehtoista, kunnioittaen vapaaehtoisten ja työntekijöiden itsemääräämisoikeutta. Kaikki haastateltavat ovat olleet yli 18-vuotiaita. Haastatteluiden yhteydessä kerroimme, keitä olemme, opinnäytetyömme aiheen ja kuinka kauan haastattelu kestää tai kuinka pitkään vastausaikaa on. Kerroimme heille, että vastaukset annetaan nimettöminä. Mainitsimme myös kerättävän aineiston käyttötarkoituksen, miten säilytimme aineistoa ja sen jatkokäytöstä. Saatetekstin loppuun liitimme meistä otetun valokuvan.

Yksityisyyden suoja on lailla suojattu perusoikeus, ja siksi erittäin merkittävä eettinen periaate (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012: 6). Yksityisyyden näkökulman huomioimme muun muassa siten, että kyselyhaastattelun yhteydessä huolehdimme siitä, että saimme vastaukset anonyymeinä eikä niistä voi selvittää vastaajan henkilöllisyyttä. Henkilöllisyys ei tule myöskään ilmi julkaistavassa tutkimusaineistossa. Teemahaastattelun tuloksista tekemämme koosteen osalta noudatimme samoja käytäntöjä. Tutkimukseen liittyvät haastattelumateriaalit säilytämme sovitusti siihen asti, kunnes opinnäytetyö on hyväksytty.

Varmistimme erikseen 25.5.2018 sovellettavaksi tulleen EU:n tietosuojasetuksen soveltamismenetelmät yhteistyöorganisaatiossamme, jotta käsitelimme saamiamme henkilötietoja asianmukaisesti tietosuojasetusta noudattaen (Tietosuoja n.d.).

Teimme haastatteluista mahdollisimman joustavat aikataulullisesti ja maantieteellisesti toteuttamalla ne sähköisesti. Siten jokainen haastatteluun osallistunut pystyi vastaamaan omien aikataulujen puitteissa eikä haastattelut olleet sidottuina aikaan tai paikkaan. Yhteistyökumppanimme pyynnöstä suojasimme myös osan sähköisellä alustalla annetuista haastatteluvastauksista yksityisyyden turvaamiseksi. Haastatteluista ei myöskään aiheutunut esimerkiksi taloudellista tai sosiaalista haittaa vastaajille.

Kyselyhaastatteluiden kysymykset olivat yhteistyötahomme nähtävissä ennen aineistonkeruuta. Osallistuneiden kyselyhaastattelulomakkeen laajuuden takia raportoimme vastauksista tiivistetysti ja nostamme esiin teorian kannalta merkitykselliset näkökulmat, joissa tarkastellaan erityisesti opinnäytetyömme aihetta eli osallistumista tukevia ja haastavia tekijöitä.

9 Johtopäätökset ja päätelmät

Kyselyn tuloksia analysoidessamme huomasimme, että uusien kokemusten saaminen oli osallistuneille merkittävin syy ottaa osaa tapahtumaan. Itseohjautuvuusteorian näkökulmasta voisi siis nähdä, että osallistujat ovat olleet sisäisesti motivoituneita saapumaan tapahtumaan. Osallistumista mahdollisesti tukenut itseohjautuvuuteen sisältyvä sisäinen motivaatio on yksilöstä itsestään lähtevää ja seurausta siitä, että yksilö on alkanut tehdä asioita, jotka tuntuvat mielekkäiltä ja kiinnostavilta eikä siihen tarvita ulkoista palkkiota. (Martela 2014: 14.) Ei-osallistujien joukko taas määritteli merkittäväksi tekijäksi ilmoittautumisen osalta tapahtuman hyödyn työelämän tai opiskelujen näkökulmasta. Tällöin voidaan arvella, että ulkoinen motivaatiotekijä, kuten osallistumisesta saatava hyöty, on osalle kohderyhmää keskeinen motivaation lähde tapahtumaan osallistumiselle. Vastaava näkökulma nousi esiin myös työntekijöille tehdyssä teemahaastattelussa, jossa toinen työntekijöistä pohti tapahtumaan sitoutumisen näyttäytyvän vapaaehtoisille liian vaativana suhteessa siihen, minkälaisen hyödyn he tapahtumasta olisivat voineet saada. Tapahtuman suurempaa osallistujamäärää tavoitellessa olisikin keskeistä nostaa selkeästi esille tapahtumasta saatava hyöty sekä pyrkiä tukemaan vapaaehtoisten sisäisen motivaation kasvua jo ennen tapahtumaa. Tätä päätelmää tukevat myös modernin vapaaehtoistoiminnan määritelmässä esiin nostetut vapaaehtoisten motivaatiota tukevat tekijät eli toiminnan hyödyllisyys, merkityksellisyys, yhteiskunnallinen vaikutus ja tätä kautta vaikutus omaan elämään (Laimio ja Välimäki 2011: 14–18). Myös tapahtumaan ilmoittautumisen matala peruuttamiskynnys sekä tapahtuman ajankohdan sopivuus tukevat tapahtuman vastaavuutta modernin vapaaehtoisuuden kanssa. Tällöin vaihtelevissa elämäntilanteissa olevien vapaaehtoisten sitoutuminen projektimaiseen selkeään alun ja lopun omaavaan toimintaan voi lisääntyä.

Osallistumista haastaviksi tekijöiksi nousi esiin YMCA Hackathon -tapahtuman suunnitteluosallisuuteen liittyvät tekijät, kuten tapahtuman valmisteluvaiheessa vapaaehtoisten mielipiteiden kuuluviin saaminen ja kuuntelu sekä heidän osallistaminen osaksi suunnittelua (Koskinen-Ollonqvist, Nikula & Rouvinen-Wilenius 2011: 86). Myös tapahtuman tiedottamisen koettiin olleen epäselvää eikä tapahtumasta saatua ennakkotietoa koettu riittäväksi. Sama teema nousi esiin myös työntekijöiden haastattelussa, missä työntekijät käsittelivät markkinoinnin haasteellisuutta, aikataulutusta sekä kohderyhmän osallistamiseen ja sitouttamiseen liittyviä haasteita. Voidaan todeta, että epäselvä markkinointi ja aikataulutusta sekä vapaaehtoisten heikko osallistuminen tapahtuman suunnitteluun

ovat vaikuttaneet vapaaehtoisten suunnittelu-, tieto- ja päätösoosallisuuden toteutumiseen ja ovat näin kytköksissä tapahtumaan osallistumiseen.

Vastausten perusteella ajankohdan sopimattomuus, riittävän tiedon saavuttamattomuus sekä aikataulujen epäselvyys ovat voineet ruokkia ei-osallistuneiden amotivaatiota eli heidän motivaation puutettaan sekä sitä, ettei osallistumista ole koettu tarkoituksenmukaiseksi (Aalto-Kallio ym. 2011: 51–53; Ryan & Deci 2017: 16). Amotivaation syntyyn vaikuttaa muun muassa se, ettei ihminen usko kykenevänsä saavuttamaan tavoiteltua päämäärää, kuten vapaaehtoisen näkökulmasta osallistua saatujen tietojen ja ilmoitetun ajankohdan perusteella tapahtumaan. Amotivaatiota ruokkii myös toiminta, mitä vapaaehtoinen ei koe arvokkaaksi, ajankohtaiseksi ja merkitykselliseksi. (Ryan & Deci 2017: 16.) Siksi olisikin tärkeää, että tapahtuman markkinoinnissa esitettäisiin selkeästi tapahtumasta saatava merkityksellinen hyöty.

Opinnäytetyömme teoriaosuudessa mainitsimmekin, että vapaaehtoistoimintaan osallistuvilla on tarve tietää toiminnan sisällöstä ja vaatimuksista yhä tarkemmin ja myös erikoisosaamisen hyödyntäminen ja toiminnan muokkaaminen osallistujien tietotaitoa vastaavaksi on tullut osaksi modernia vapaaehtoistoimintaa (Laimio ja Välimäki 2011: 18). Siten myös oikeanlainen ja -aikainen toiminnasta tiedottaminen ja markkinointi korostuvat entisestään. Oikealla tavalla kohderyhmää puhutteleva mainonta ja tapahtuman sisältö voivat tukea yksilön aktiivista kansalaisuutta, sillä osallistumisen kautta mahdollistuvat aktiivisen kansalaisuuden muotojen eli *osallistumisen, kohtaamisen, välittämisen* sekä *identiteetin* tukeminen (Harju 2005: 68–70). Selkeämmin esitelty tapahtumakonsepti, kohdennettu markkinointi ja tätä kautta kasvava halu osallistua tapahtuman haasteiden ratkomiseen voisivat tukea vapaaehtoisten yhteiskunnallista arvopohdintaa, jonka myötä myös yhteiskunnallisen osallisuuden kokemukset mahdollistuisivat.

Osallistuneista sekä ei-osallistuneista yli puolet kokivat tapahtuman toiminnan yhteiskunnallisesti tärkeänä ja ei-osallistuneista yli puolet kokivat tapahtuman haasteet mielenkiintoisina. Kyselyn perusteella voi siis todeta, että tapahtuma on ainakin mielikuvatasolla onnistunut luomaan vastineen myös ei-osallistuneiden käsitykselle yhteiskunnallisesta merkityksellisyydestä. Nämä tekijät näyttäytyvät vapaaehtoisten motivaatiota ja osallistumista tukevin osatekijöinä, sillä kuten aiemmin toimme esille, modernin vapaaehtoistoiminnan nähdään kytkeytyvän vapaaehtoisten haluun vaikuttaa yhteiskunnallisiin teki- jöihin ja tätä kautta omaan elämäänsä (Laimio ja Välimäki 2011: 14–18). Huomionarvoista on kuitenkin se, että osallistujat ja ei-osallistuneet edustavat pientä vähemmistöä

tapahtuman kohderyhmästä. Voidaankin todeta, että suurelle osalle tapahtuman haasteet ovat jääneet omien kiinnostuksen kohteiden ulkopuolelle, eikä tapahtuman yhteiskunnallinen vaikuttavuus ole välittynyt selkeästi koko kohderyhmälle. Työntekijät pohtivat myös teemahaastattelussa, että tapahtuman sisällön rakentamista paikallisia tarpeita vastaaviksi ja vapaaehtoisten mielenkiintoa herätteleviksi voisi tukea se, että vapaaehtoiset ja paikallisjärjestöt otetaan mukaan jo suunnitteluvaiheessa.

Työntekijöiden teemahaastattelussa tuli ilmi, että tapahtuman suunnitteluvaiheen haasteita olivat tapahtumakonseptin selkeä määrittäminen, kattavan yhteistyöverkon rakentaminen ja oikean kohderyhmän löytäminen. Sosiokulttuurisen innostamisen menetelmiä hyödyntäen kyseisiin haasteisiin voitaisiin löytää toimivia ratkaisuja. Esimerkiksi olisi tärkeää kuvailla tapahtuman sisältö pääpiirteittäin sekä sopia yhteiset tavoitteet tapahtuman työntekijöiden välille suunnittelu- ja toteutusvaiheisiin ja vapaaehtoisille tapahtuman ajaksi. Lisäksi tulisi määritellä käytössä olevat resurssit, jotta työntekijät ja vapaaehtoiset tiedostaisivat omat vastuunsa sekä mahdollisuutensa toimia. Tapahtuman tavoitteiden onnistumisen arvioinnin kannalta olisi tärkeää reflektoida toimintaa koko tapahtumaprosessin ajan. (Kurki 2000: 96–104.)

Vapaaehtoisten aktivoiminen jo ennen tapahtumaa osoittautuukin keskeiseksi keinoksi osallistujamäärän kasvattamisessa. Innostamisen luovia menetelmiä hyödyntäen YMCA Hackathon -tapahtuman työntekijöiden olisi mahdollista luoda sosiaalisia suhteita, yhteisöllisyyttä ja kasvattaa tietoisuutta tapahtumaan liittyen jo tapahtuman suunnitteluvaiheessa. Työntekijöiden toiminnassa tulisi korostua Kurjen (2000) määrittelemät innostajan ominaispiirteet kuten kyky ratkaista ongelmia, luoda uusia suhteita, omaksua uusia toimintamalleja ja mukautua muuttuviin työtilanteisiin (Kurki 2000: 80–81). Samalla kasvaisi vapaaehtoisten itseohjautuvuus, kun kohderyhmän perustarpeiden eli autonomian, kyvykkyyden ja yhteisöllisyyden kokemukset mahdollistuisivat tapahtuman suunnittelu- ja osallistumisprosessin aikana (Martela 2014: 13). Vapaaehtoisten sitoutuminen tapahtumaan voisi kasvaa pala palalta ja johtaa mahdollisesti suurempaan osallistumismäärään, kun vapaaehtoiset olisivat osana tapahtumaa suunnittelijoina, päättäjinä ja tekijöinä jo sen alkumetreiltä asti.

Myös osallisuuden eri muotojen toteutumista voidaan arvioida hankitun aineiston pohjalta. Valmisteluvaiheeseen liittyvässä suunnitteluosallisuudessa esimerkiksi YMCA Hackathon -tapahtuman vapaaehtoisten tulisi voida kertoa mielipiteensä ja olla mukana

toiminnan suunnittelussa. Kuitenkin aineistosta kävi ilmi, että vapaaehtoisten osallistaminen tapahtuman suunnitteluun oli tapahtuman työntekijöillä vielä kehittämisasteella. Vapaaehtoisten osallistuminen sekä suunnitteluun että itse tapahtumaan voidaan nähdä myös toimintaosallisuuden konkreettisena ilmentymänä (Koskinen-Ollonqvist, Nikula & Rouvinen-Wilenius 2011: 86–87). Kyselyn vastauksista tuli ilmi, että tapahtuman ruokatarjoiluun, ajankohtaan ja järjestämispaikkakuntaan ei pystynyt vaikuttamaan etukäteen. Päätösoosallisuus, jonka nähdään koskevan yksilön mahdollisuutta tehdä itseään koskevia päätöksiä, ei siis ole toteutunut näiden tekijöiden muodossa ennen tapahtumaa (Koskinen-Ollonqvist, Nikula & Rouvinen-Wilenius 2011: 87).

YMCA Hackathon -tapahtuma perustuu sosiaaliselle kanssakäymiselle ja yhdessä tekemisen toimintamalli kasvattaa yksilön kokemaa yhteisöllisyyttä. Itsehajautuvuusteoriaan nojaten, yksi ihmisen psykologisista perustarpeista onkin yhteisöllisyys, johon hän pyrkii toiminnan kautta (Martela 2014: 13). Itse ryhmätyöskentelyyn liittyen kerroimme teoriaosuudessa sosiokulttuurisen innostamisen ryhmätoimintaa tukevista lähtökohdista. Innostaminen edesauttaa ryhmien muodostumista sekä tukee toimivien ryhmäprosessien syntymistä. Innostamisen päämääränä on luoda sosiaalisia suhteita sekä verkostoja ja siten mahdollistaa yksilöiden ja ryhmien luova toiminta ja osallistuminen. (Kurki 2000: 22–24.) Olennaista ryhmätoiminnan sujuvuuden kannalta on myös ryhmien itseorganisoitumisen toteutuminen. Onnistunut työskentely ryhmässä voi siis mahdollisesti tukea vapaaehtoisen hakeutumista tapahtumaan uudemman kerran. Myös ryhmätoimintaa fasilitoivien työntekijöiden merkitys korostuu, kun mahdollisesti toisilleen entuudestaan tuntemattomat ihmiset kohtaavat ja pyrkivät hyvään ryhmätoimintaan.

10 Lopuksi

Lähdimme opinnäytetyössämme liikkeelle Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtumaa kohdanneesta käytännön ongelmasta eli siitä, ettei tapahtuman osallistujamäärä vastannut tavoitetta. Aiheeksemme muotoutui YMCA Hackathon -tapahtumien osallistumiseen ja osallistumattomuuteen liittyvien osatekijöiden tutkiminen. Tapaustutkimuksen mukaisesti emme pyrkineet tuottamaan yleistettävää tietoa vaan lisäämään ymmärrystä tutkittavasta ilmiöstä eli YMCA Hackathon -tapahtumaan osallistumiseen ja osallistumattomuuteen vaikuttavista osatekijöistä. Koemme, että olemme tuoneet esille mahdollisia osallistumista tukevia ja haastavia tekijöitä sekä keränneet että koonneet arvokasta lisätietoa yhteistyökumppanillemme jatkokehittämistä varten. Opinnäytetyössä kyselyhaastatteluiden ja teemahaastattelun kautta esille nousseet osatekijät voivat auttaa selkeyttämään niitä seikkoja, joita kehittämällä YMCA Hackathon -tapahtumien osallistujamäärä lisääntyisi ja sen myötä myös edistää toiminnan jatkuvuutta.

Tutkimuskysymystemme näkökulmista päätuloksemme ovat, että vapaaehtoisten näkökulmasta tapahtumaan osallistumista tuki vapaaehtoisten halu saada uusia kokemuksia ja haastoivat YMCA Hackathon -tapahtuman ajankohdan sopimattomuus sekä tapahtuman epäselvä tiedottaminen. Pienen otannan vuoksi merkittävää hajaannusta vastauksissa ei kuitenkaan ole nähtävissä, joten selkeää ja yleistettävää määrittelyä tukevista ja haastavista tekijöistä on mahdotonta tehdä. Työntekijöiden haastattelussa vapaaehtoisten osallistumista haastaviksi tekijöiksi määrittyivät tapahtumakonseptin epäselvyys ja tätä kautta haasteet mainonnan suunnittelussa sekä yhteistyötahojen ja kohderyhmän löytämisessä ja sitouttamisessa tapahtumaan.

Yhtenä opinnäytetyöprosessiin vaikuttavimpana haasteena oli hyvin rajallinen käytettävissä oleva aika opinnäytetyön tekemiselle, mikä johtui toukokuulle 2018 suunnitellun Vantaan YMCA Hackathon -tapahtuman peruuntumisesta. Tapahtuma peruttiin, koska tapahtumaan ei lopulta osallistunut yhtään vapaaehtoista. Peruuntumisen myötä opinnäytetyömme aihe, teoreettinen viitekehys ja tutkimuskysymykset muotoiltiin uudelleen. Peruuntuminen vaikutti myös käytettävissä olevan ajan kautta tutkimusmenetelmiimme. Toteutimme tapahtuman työntekijöille ryhmäteemahaastattelun verkossa, jotta haastatteluun saataisiin mahdollisimman monta työntekijää haasteellisen ajankohdan puitteissa. Tässäkin tapauksessa haastatte-luun osallistui lopulta vain kaksi työntekijää. Otimme myös uutena tutkimusmenetelmänä käyttöön sähköisesti toteutettavan kyselyhaastatte-

lun, jotta kyselyyn vastaajien maantieteellinen sijainti ei olisi esteenä kyselyyn vastaamiselle ja jotta mahdollisimman nopeassa ajassa saisimme riittävästi aineistoa analysointia varten. Kyselyhaastatteluiden otoksen edustavuus eli sopivuus kärsii kuitenkin otannan pienuudesta johtuen. Kohderyhmästämme ei ole myöskään aikaisempaa tilastotietoa, joten emme pystyneet vertaamaan saamiemme tulosten vastaavuutta mihinkään.

YMCA Hackathon -tapahtumien yhteiskunnalliset tavoitteet tekevät opinnäytetyöstä ajankohtaisen ja perustellun. Tapahtumiin osallistumalla tuetaan aktiivista kansalaisuutta ja mahdollistetaan yhteiskunnallisen osallisuuden kokeminen sekä hyvän tekeminen. Tuottamaamme tietoa on mahdollista hyödyntää esimerkiksi Suomen NMKY:n Liiton YMCA Hackathon -tapahtumien sekä samankaltaisten modernin vapaaehtoistoiminnan muotojen suunnittelussa ja jatkokehityksessä. Opinnäytetyömme merkityksellisyyttä lisää myös se, että sosiaalialan työn ydintavoitteena on lisätä yksilöiden ja yhteisöjen hyvinvointia, tukea ja edistää osallisuutta ja sitä kautta ehkäistä syrjäytymistä.

Nojaten jo teoreettisessa viitekehityksessämme esille nousseisiin näkökulmiin ja aineiston analyysiin, herää kysymys tarvitaanko YMCA Hackathon -tapahtumalle yksi yhtenäinen toimintaratkaisu- tai malli? Toki valmis tapahtumarunko voi helpottaa tapahtumakonseptiin liittyneitä epäselvyyksiä, mutta toisaalta liian strukturoitu malli saattaa myös vähentää tapahtumiin osallistumista. Kuitenkin on huomioitava, että ilman selkeää aikataulua yksilön on vaikea arvioida esimerkiksi omaa toimintakyvykkyyttään suhteessa tapahtuman vaatimuksiin. Keskeisintä olisikin luoda tapahtumalle selkeä, mutta joustava runko, jonka ympärille voidaan muodostaa tapahtuman sisältö paikallisia tarpeita vastaavaksi.

YMCA Hackathon -tapahtuma ja sen toiminta voisivat siis muokkautua tapahtumakohtaisesti osallistujien toiveiden mukaan ja järjestämispaikkakunnan erityistarpeet huomioiden. Toiminnan tuominen paikalliselle tasolle innostaa vapaaehtoisia osallistumaan, koska paikallisuuden näkökulma konkretisoi toiminnan tavoitteita lähemmäs osallistujaa. Myös tapahtuman haasteiden esille tuominen, niiden selkiyttäminen ja tätä kautta hyvän tekemisen korostaminen yhteiskunnallisen merkityksellisyyden esille tuomisen avulla voisivat lisätä halukkuutta osallistua tapahtumaan.

Sisäisen motivaation kasvua olisi mahdollista tukea luomalla monipuolinen, vapaaehtoisia puhutteleva tapahtumakonsepti sekä osallistamalla vapaaehtoisia tapahtuman suunnitteluun. Tällöin sisältö vastaisi paremmin vapaaehtoisten odotuksia ja tarpeita. Hyödyn näkökulmaa voisi nostaa markkinoinnissa esille suunnittelemalla tapahtuma sisällöltään

korkeakouluopintoja vastaavaksi, jolloin osallistumisesta saisi opintopisteitä sekä korostamalla mahdollisuutta tutustua sote-alan toimijoihin mahdollisina työnantajina.

Oman identiteetin ja arvojen mukaisen toiminnan kautta YMCA Hackathon -tapahtumaan osallistuja voi hahmottaa yhteisöllisen ja yhteiskunnallisen paikkansa ja siten vahvistaa myös yhteiskunnallista solidaarisuutta. Tulosten valossa heräsikin kysymys, miten tuoda esiin vielä näkyvämmiin tapahtuman yhteiskunnallisen vaikuttamisen luonne ja vahvistaa sitä kautta mahdollisesti vapaaehtoisten osallistumishalua. Jäimmekin miettimään, tukisiko selkeämmin esille tuotu tapahtuman tarkoitus vapaaehtoisten yhteiskunnallista arvopohdintaa ja sen myötä mahdollistaisi yhteiskunnallisen osallisuuden kokemuksia.

Erityisesti työntekijöiden haastattelussa tuli esille ajatus siitä, että tapahtumiin osallistumista voisi tukea se, että vapaaehtoisille annetaan etukäteen mahdollisuus vaikuttaa ratkottaviin haasteisiin. Tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi siten, että paikallisyhdistykset ehdottaisivat vapaaehtoisille etukäteen muutamia haasteita ja ilmoittautumislomaketta täyttäessään vapaaehtoiset valitsisivat, mikä haaste on heille mieluisin ratkottavaksi. Tämän jälkeen eniten "ääniä" saanut haaste tai haasteet valitaan tapahtumaan. Siten valitut haasteet yksilöityvät juuri kohderyhmää puhutteleviksi ja sitä kautta voisivat nousta ratkaisevaksi tekijäksi vapaaehtoisen pohtiessa osallistuuko tapahtumaan.

Tapahtumiin liittyvä oheisohjelma nähtiin myös osallistumista tukevaksi tekijäksi. Ohjelmaa voisi olla esimerkiksi esiintyjät tai luennoitsijat, tai vaikka yhteinen YMCA Hackathon -illanvietto. Myös jonkinlainen ennakoiva tempaus voisi lisätä osallistumista. Esimerkiksi pop up -kahvila tai liikuntatuokio paikallisella oppilaitoksella lisäisi näkyvyyttä ja samalla antaisi mahdollisuuden kertoa osallistumista harkitseville vapaaehtoisille toiminnan tarkoituksesta.

Jatkokehittämisen näkökulmasta tärkeimmiksi aiheiksi nousevat tiedottaminen, markkinoinnin oikea-aikaistaminen ja kohdistaminen sekä kohderyhmän kontaktoiminen tehokkaammalla tavalla. Tärkeä näkökulma olisi myös oppilaitosyhteistyössä esille nouseva kansainvälisyys. Tarjoaako YMCA Hackathon -tapahtuma osallistumismahdollisuuden myös muuta kuin Suomea äidinkielenään puhuville? Voisiko tapahtumia järjestää myös esimerkiksi ruotsiksi ja englanniksi?

Vapaaehtoisuuden näkökulmasta mietimme myös, että onko katse kohderyhmään vanhentunut ja vaatisiko se päivitystä? Tunnetaanko modernin vapaaehtoistoiminnan periaatteet niin hyvin, että tapahtuma todella vastaa modernien vapaaehtoisten tarpeisiin ja motivoi osallistumaan mukaan? Modernin vapaaehtoisuuden, sosiokulttuurisen innostamisen, itseohjautuvuuden ja osallisuuden teorioiden siivittämänä toiminnan organisoimista on mahdollista kehittää siten, että se ottaa huomioon yhteistyökumppaneiden ja vapaaehtoisten tarpeet sekä kiinnostuksen kohteet vaikuttavammalla tavalla.

Lähteet

Aalto-Kallio, Mervi, Koskinen-Ollonqvist, Pirjo, Nikula, Tuuli & Rouvinen-Wilenius, Päivi 2011. Mitä osallisuus on? Osa 2. Osallisuus osana tasa-arvoa. Teoksessa Rouvinen-Wilenius, Päivi & Koskinen-Ollonqvist, Pirjo (toim.): Tasa-arvo ja osallisuus väylä terveyteen. Helsinki: Terveyden edistämisen keskus ry. 49–71. Saatavana osoitteessa: <https://www.soste.fi/media/pdf/julkaisut/tasa-arvo_ja_osallisuus_2012.pdf>. Luettu 11.4.2018.

Ahonen, Timo, Lyytinen Heikki, Lyytinen Paula, Nurmi Jan-Erik, Pulkkinen Lea & Ruopila, Isto 2014. Ihmisen psykologinen kehitys. Jyväskylä: PS-kustannus.

Aineistonkeruumenetelmät 2015. Koppa. Jyväskylän yliopisto. Saatavana osoitteessa: <<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/metelmapolkuja/metelmapolku/aineistonhankintamenetelmät/haastattelut>>. Luettu 8.6.2018.

Briscoe, G & Mulligan, C. 2014. The Hackathon phenomenon. Working Papers of The Sustainable Society Network+. Queen Mary University of London. Saatavana osoitteessa: <<https://qmro.qmul.ac.uk/xmlui/bitstream/handle/123456789/11418/Briscoe%20Digital%20Innovation:%20The%20Hackathon%20Phenomenon%202014%20Published.pdf?sequence=2>>. Luettu 25.1.2018.

Deci, Edward L. & Ryan, Richard M. 2017. Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development and Wellness. The Guilford Press.

Deci, Edward L. & Ryan, Richard M. 2000. The 'what' and 'why' of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. Psychological Inquiry(11). 227–268. Saatavana osoitteessa: <http://selfdeterminationtheory.org/SDT/documents/2000_DeciRyan_PIWWhatWhy.pdf> Luettu: 4.7.2018

Harju, Aaro 2005. Kansalaisyhteiskunta vapaaehtoistoiminnan innoittajana. Teoksessa Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.): Vapaaehtoistoiminta. Anti, Arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino. 58–80.

Harju, Aaro 2010. Johdanto. Puheenvuoro kansalaisyhteiskunnan tulevaisuudesta. Vantaa: Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry.

Harju, Aaro 2014. Vapaaehtoistyön arvot ovat vakaita. Verkkolehti. Kansalaisyhteiskunta. Saatavana osoitteessa: <https://www.kansalaisyhteiskunta.fi/verkkolehti/aiemmat_kirjoitukset/vapaaehtoistyon_arvot_ovat_vakaita.1503.blog>. Luettu 5.7.2018.

Heiskanen, Tuula, Leinonen, Minna & Otonkorpi-Lehtoranta, Katri 2017. Kyselyhaastattelu. Teoksessa Hyvärinen, Matti, Nikander, Pirjo & Ruusuvuori, Johanna (toim.): Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Kustanneosakeyhtiö Vastapaino. 87–110.

Helsingin taiteilijaseura 2017. Yhteisöllistä taidetta iloisella mielellä! Saatavana osoitteessa: <<http://helsingintaiteilijaseura.fi/tag/raitataideteos/>>. Luettu 4.7.2018.

Helsingin NMKY n.d. Yhdistys. Saatavana osoitteessa: <<http://www.hnmky.fi/helsingin-nmky/yhdistys/>>. Luettu: 16.2.2018.

Hiltunen, Leena 2009. Validiteetti ja reliabiliteetti. Jyväskylän yliopisto. Saatavana osoitteessa: <http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf>. Luettu: 15.6.2018.

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2000. Tutkimushaastattelu ja sen lajit. Tutkimushaastattelu. Helsinki: Helsinki University Press.

Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus n.d. United Nations Human Rights. Office Of The High Commissioner. Saatavana osoitteessa: <<https://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=fin>>. Luettu 4.8.2018.

Isola, Anna-maria, Kaartinen, Heidi, Keto-Tokoi, Anna, Leemann, Lars, Lääperi, Raija, Schneider, Taina & Valtari, Salla 2017. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Työpaperi 33/2017. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Saatavana osoitteessa: <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135356/URN_ISBN_978-952-302-917-0.pdf?sequence=1>. Luettu 30.1.2018.

Jarenko Karoliina. 2016. Itseohjautuvuuden ulottuvuudet. Saatavana osoitteessa: <<http://karoliinajarenko.fi/2016/05/10/itseohjautuvuuden-ulottuvuudet-revisited-2/>>. Luettu 2.5.2018.

Jarenko, Karoliina & Martela Frank. 2017. Itseohjautuvuus. Miten organisoitua tulevaisuudessa? Helsinki: Alma Talent.

Kananen, Jorma 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Tekijät ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kiiski Kataja, Elina 2017. Trendi 1: Työn ja toimeentulon arvoitus. Sitra. Saatavana osoitteessa: <<https://www.sitra.fi/artikkelit/trendi-tyon-ja-toimeentulon-arvoitus/>>. Luettu 2.7.2018.

Kittilä, Riikka n.d. Elinvoimaiset järjestöt luovat osallisuutta. Suomen sosiaali ja terveys ry. Saatavana osoitteessa: <<https://www.soste.fi/ajankohtaista/maakuntavaalit/elinvoimaiset-jarjestot-luovat-osallisuutta.html>>. Luettu 4.8.2018.

Koskinen-Ollonqvist, Pirjo, Nikula, Tuuli & Rouvinen-Wilenius, Päivi 2011. Osallisuuden arvioinnin työkaluja. Osa 3. Työkaluja tasa-arvon ja osallisuuden vahvistamiseen. Teoksessa Koskinen-Ollonqvist, Pirjo & Rouvinen-Wilenius, Päivi (toim.): Tasa-arvo ja osallisuus väylä terveyteen. Järjestöt suunnan näyttäjinä. Helsinki: Terveyden edistämisen keskus ry. 77–99. Saatavana osoitteessa: <https://www.soste.fi/media/pdf/julkaisut/tasa-arvo_ja_osallisuus_2012.pdf>. Luettu 11.4.2018.

Kurki, Leena 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen, muutoksen pedagogiikka. Tampere: Vastapaino.

Laimio, Anne & Välimäki, Sari 2011. Vapaaehtoistoiminta kehittyä. Jyväskylä: Keski-Suomen Sosiaaliturvayhdistys ry. Saatavana osoitteessa: <http://www.kssotu.fi/versova/media/Vapehttoim_KEHITTY.pdf>. Luettu 3.7.2018.

Laki yleisistä kirjastoista 2016/1492. Annettu Helsingissä 29.12.2016. Saatava osoitteessa: <<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161492>>. Luettu 13.7.2018.

Larivaara, Meri 2016. Kärkihanke. Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Hankesuunnitelma. Sosiaali- ja terveysministeriö. Saatavana osoitteessa: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75362/Rap_ ja_mui_2_2016_.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Luettu 16.8.2018.

Martela, Frank 2014. Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan julkaisu 3/2014. Sisäinen motivaatio. Tulevaisuuden työssä tuottavuus ja innostus kohtaavat. Saatavana osoitteessa: <<https://filosofianakatemia.fi/tiedostot/sisainen-motivaatio.pdf>>. Luettu 30.4.2018.

Martela, Frank 2014. Filosofian akatemia. Itseohjautuvuusteoria. Saatavana osoitteessa: <<https://frankmartela.fi/2014/04/04/itseohjautuvuusteoria-eli-kolme-vastausta-siihen-mika-tekee-ihmisen-onnelliseksi/>> Luettu 8.4.2018.

Merisaari, Tuike 2018. Suunnittelija. Sivistysliitto Kansalaisfoorumi Skaf ry. Helsinki 25.6.2018. Tekstidokumentti tekijöiden hallussa.

Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta 2005. Vapaaehtoisuuden anti, arvot ja osallisuus murroksessa. Teoksessa Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.): Vapaaehtoistoiminta. Anti, Arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino. 13–38.

Osallisuuden arviointi asiakastyössä n.d. Suomen sosiaali- ja terveys ry. Saatavana osoitteessa: <<http://www.soste.fi/media/arvioinnin-tietopankki/osallisuuden-arviointi-asiakastyossa.pdf>>. Luettu 9.7.2018.

Osallisuus-sanastoa 2017. Jelli. Saatavana osoitteessa: <https://www.jelli.fi/yhdistykset_yhteistyossa/osallisuus/osallisuus-aineistoa/osallisuus-sanastoa/>. Luettu 13.7.2018.

Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tapaustutkimus. Tampere. Saatavana osoitteessa: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L5_5.html>. Luettu: 20.5.2018.

Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Teemoittelu. Tampere. Saatavana osoitteessa: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_4.html>. Luettu: 20.5.2018.

Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Teemahaastattelu. Tampere Saatavana osoitteessa: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3_2.html>. Luettu: 20.5.2018

Sarajärvi, Anneli & Tuomi, Jouni 2002. Laadullisen aineiston analyysi: sisällönanalyysi. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Silvennoinen, Tuire 2018. YMCA Finland. Savumerkeistä lisättyyn todellisuuteen - hanke. Saatavana osoitteessa: <<https://www.innokyla.fi/web/hanke5380110>>. Luettu 16.2.2018.

Sosiaaliala n.d. Monimuotototeutus. Opintosuunnitelmat. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Saatavana osoitteessa: <<http://opinto-opas-ops.metropolia.fi/index.php/fi/88095/fi/70322/SXH15S2/year/2015>>. Luettu 29.6.2018.

Sosiaalihuoltolaki 2014/1301. Annettu Helsingissä 30.12.2015. Saatavana osoitteessa: <<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141301>>. Luettu 13.7.2018.

Talentia 2017. Arki, arvot ja etiikka. Sosiaalialan ammattihenkilön eettiset ohjeet. Saatavana osoitteessa: <http://talentia.e-julkaisu.com/2017/eettiset-ohjeet/docs/Talentia_Etiikkaopas_2017.pdf>. Luettu 10.5.2018.

Tee kansalaisaloite n.d. Kansalaisaloite.fi. Oikeusministeriö. Saatavana osoitteessa: <<https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite>>. Luettu 4.7.2018.

Tietosuoja n.d. Tietosuojavaltuutetun toimisto. Saatavana osoitteessa: <<https://tietosuoja.fi/tietosuoja>>. Luettu 28.5.2018.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Saatavana osoitteessa: <http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf>. Luettu 10.5.2018.

Työ- ja elinkeinoministeriö 2017. Nuorten aikuisten asema työmarkkinoilla heikentynyt. Tiedote. Työ- ja elinkeinoministeriö. Saatavana osoitteessa: <https://tem.fi/artikkeli/-/asset_publisher/nuorten-aikuisten-asema-tyomarkkinoilla-on-heikentynyt>. Luettu 3.7.2018.

Voutilainen, Eero 2004. Hyvä kohtaaminen. Järjestötoiminnan tietopalvelu - Sosiaalinen pääoma ja yhteisöllisyys. Kansalaisyhteiskunta. Saatavana osoitteessa: <https://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/sosiaalinen_paaoma_ja_yhteisollisyys/aiemmat_artikkelit/hyva_kohtaaminen>. Luettu 20.7.2018.

Willberg, Elina 2015. Vapaaehtoistoiminta käsitteenä. Vapaaehtoistoiminnasta iloa monille. Hyvinvointia tukevan vapaaehtoistyön vastuut ja käytännöt. Sitran selvityksiä 93. Helsinki: Sitra. Saatavana osoitteessa: <<https://media.sitra.fi/2017/02/27174908/Selvityksia93-2.pdf>>. Luettu 4.7.2018.

Wikipedia n.d. YMCA. Artikkelit. Saatavana osoitteessa: <<https://en.wikipedia.org/wiki/YMCA>>. Luettu: 16.2.2018.

World YMCA n.d. Who we are? Saatavana osoitteessa: <<http://www.ymca.int/who-we-are/>>. Luettu: 27.6.2018.

Ryhmäteemahaastattelurunko

Hei Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtumien kanssa työskennelleet!

Haluaisimme näkemyksenne erityisesti Vantaan Hackathon-tapahtuman ja yleisesti muiden Suomessa syksyllä 2017 ja keväällä 2018 järjestettyjen Hackathon-tapahtumien suunnittelusta, toteutuksesta ja jatkokehittämisestä.

Teemahaastattelurunko on vuorovaikutuksellinen, joten me esitämme vastausajan puitteissa tarkentavia kysymyksiä suoraan tähän Docsin keskustelupohjalle tarpeen mukaan ja myös teillä on hyvä tilaisuus kommentoida toistenne vastauksia. Käyttäkää vastatessanne ja kommentoidessanne omaa etunimeänne tekstin alussa.

Esimerkki:

“Työntekijöiden vastuualueet, aikaväli jona työskennelleet hankkeessa”

Kirsi: Olen sitä mieltä, että vastuualueet... (oma vastaus ilman sisennystä)

Noora: Tarkentaisitko? (toisen vastaukseen kommentointi sisennettynä)

Jenni: Haluaisin tietää Nooran kysymyksen lisäksi, että...

Noora: Oma mielipiteeni vastuualueista on...

Keskustelu päättyy **perjantaina 29.6.2018**. Toivomme vilkasta ja antoisaa keskustelua!

Aurinkoista kesää ja jo nyt hyvät jussit! :)

Ystävällisin terveisin haastattelijat,

Noora Kokkonen, Kirsi Kunelius ja Jenni Nelson

1. Tausta hanke/työntekijöiden osallisuus hankkeessa

Vantaan Hackathon 2018

- Työntekijöiden vastuualueet, aikaväli jona työskennelleet hankkeessa
- Hankkeen tavoitteet ja työvaiheiden suunnittelu/toteutus
- Työvaiheet ja aikataulu

Muut Hackathonit syksy 2017-kevät 2018

2. Nykytila

Vantaan Hackathon 2018

- Miten hankkeen tavoitteisiin on vastattu?

- Mitä haasteita olette kohdanneet Hackathon -tapahtuman/tapahtumien järjestämisessä?

Muut Hackathonit syksy 2017-kevät 2018

- Miten hankkeen tavoitteisiin on vastattu?
- Mitä haasteita olette kohdanneet Hackathon -tapahtuman/tapahtumien järjestämisessä?

3. Tulevaisuus

- Kehittämisideoita - tapahtumatasolla ja organisaatio/suunnittelutasolla

Saatekirje

Moikka kaikki Hackathoniin ilmoittautuneet!

Olemme kolme sosionomiopiskelijaa Metropolia Ammattikorkeakoulusta ja teemme tällä hetkellä opinnäytetyötämme yhteistyössä Suomen NMKY:n liiton kanssa. Tutkimme opparissamme sitä, mitkä osatekijät vaikuttavat YMCA Hackathon -tapahtumiin osallistumiseen ja osallistumattomuuteen.

Olemme luoneet kyselylomakkeet Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtumiin osallistuneille ja ilmoittautuneille. Vastaamiseen kuuluu aikaa *muutamia minuutteja* ja toivotaankin, että mahdollisimman moni teistä ehtisi vastata, sillä jokainen vastaus on meille todella arvokas! Kaikki vastauksenne näkyvät meille nimettöminä.

Lähetämme jokaiselle kyselylomakkeeseen vastanneelle **Finnkinon leffalipun** ja vastanneiden kesken arvomme myös yhden 20 euron **S-ryhmän lahjakortin**. Jos haluat vastattuasi leffalipun sekä osallistua lahjakortin arvontaan, lähetä meille tämän sähköpostiosoitteen vastausviestinä koko nimesi ja kotiosoitteesi. S-lahjakortin arvonnalla voittajalle ilmoitamme erikseen 2.7.2018!

Sähköpostiosoitteita ja kotiosoitteita käytämme vain kyselyn ja leffalipun lähettämiseen ja poistamme kaikki teitä koskevat tiedot heti kun olemme postittaneet leffaliput. Kyselylomakevastauksista teemme koosteen opinnäytetyöhömme ja kun opinnäytetyö on hyväksytty, poistamme myös vastaukset.

Alla on kaksi linkkiä, joista ensimmäinen on tarkoitettu teille, jotka olette ilmoittautuneet ja osallistuneet tapahtumaan ja alempi linkki teille, jotka ilmoittauduite, mutta ette päässeet osallistumaan tapahtumaan:

Ilmoittautuneet & osallistuneet:
linkki...

Ilmoittautuneet & ei-osallistuneet:
linkki...

Kyselylomakkeen vastausaika on ma 2.7. klo 16 asti.

Kiitokset jo etukäteen ajastanne sekä hyvää juhannusta ja kesää!

Ystävällisin terveisin,

Noora Kokkonen, Kirsi Kunelius ja Jenni Nelson

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumaan osallistuneille

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumaan osallistuneille

Vastausohjeet:

Alla on kysymyksiä syksyllä 2017 - keväällä 2018 järjestettyihin Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtumiin liittyen. Vastaamalla kyselyyn autat kehittämään tulevia tapahtumia, saat palkinnoksi leffalipun ja osallistut samalla 20 euron S-ryhmän lahjakortin arvontaan.

Kysely alkaa muutamalla henkilökohtaisella tiedolla.

Kiitos jo nyt ajastasi ja panoksestasi!

* Required

1. 1. Ikä *

2. 2. Kotipaikkakunta *

3. 3. Elämäntilanne

Check all that apply.

- Päätoiminen opiskelija.
- Päätoiminen työssäkävijä.
- Työtön työnhakija.
- Sairaseläkkeellä.
- Muu elämäntilanne.

4. 4. Miten osallistuit tapahtumaan?

Mark only one oval.

- Yksin.
- Tutun/kaverin/ ystävän kanssa.
- Tuttujen ihmisten ryhmässä.
- Opiskeluryhmässä.
- Työryhmässä.

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumaan osallistuneille

5. Miksi osallistuit tapahtumaan? Voit valita monta vaihtoehtoa.*Check all that apply.*

- Osallistumisesta oli hyötyä opinnoissani.
- Osallistumisesta sai uusia kokemuksia.
- Osallistuminen kuului osaksi työnkuvaani.
- Osallistuin tapahtumaan, koska joku minulle tuttu henkilö osallistui siihen myös.
- Osallistuin tapahtumaan, koska ajattelin siitä olevan hyötyä työnhaussa.
- Osallistuin tapahtumaan, koska ajattelin löytäväni sitä kautta uusia kavereita.
- Osallistuin tapahtumaan, koska Hackathon-tapahtuman haaste kiinnosti.

6. Kuinka kauaksi aikaa osallistuit tapahtumaan?*Mark only one oval.*

- Osallistuin tapahtumaan osaksi aikaa.
- Osallistuin tapahtumaan koko tapahtuman ajaksi.

7. Vapaaehtoistoimintahistoriasi?*Mark only one oval.*

- En ole tehnyt aiemmin osallistunut vapaaehtoistoimintaan/työskennellyt vapaaehtoisena.
- Olen aiemmin osallistunut vapaaehtoistoimintaan/työskennellyt vapaaehtoisena.

8. Mitkä asiat tukivat sitä, että ilmoittauduit tapahtumaan?*Check all that apply.*

- Tapahtuman kesto oli sopiva.
- Tapahtumaan osallistumisen peruuttamiskynnys oli matala.
- Tapahtuman ajankohta oli sopiva.
- Tapahtuma oli minulle entuudestaan tuttu.
- Tapahtuman haasteet kiinnostivat minua.
- Tapahtuma vaikutti mielenkiintoiselta.
- Ystäväni/tuttuni ilmoittautuivat tapahtumaan.
- Tapahtumaan osallistumisesta olisi ollut hyötyä opinnoissani.
- Tapahtumaan osallistumisesta olisi ollut hyötyä työssäni.
- Tapahtuma oli ilmainen.

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumaan osallistuneille

Vastausohjeet:

Alla on kysymyksiä syksyllä 2017 - keväällä 2018 järjestettyihin Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtumiin liittyen. Vastaamalla kyselyyn autat kehittämään tulevia tapahtumia, saat palkinnoksi leffalipun ja osallistut samalla 20 euron S-ryhmän lahjakortin arvontaan.

Kysely alkaa muutamalla henkilökohtaisella tiedolla.

Kiitos jo nyt ajastasi ja panoksestasi!

9. 1. Ikä *

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumaan osallistuneille

10. 2. Kotipaikkakunta *

11. 3. Elämäntilanne*Check all that apply.*

- Päätoiminen opiskelija.
- Päätoiminen työssäkävijä.
- Työtön työnhakija.
- Sairaseläkkeellä.
- Muu elämäntilanne.

12. 4. Miten osallistuit tapahtumaan?*Mark only one oval.*

- Yksin.
- Tutun/kaverin/ ystävän kanssa.
- Tuttujen ihmisten ryhmässä.
- Opiskeluryhmässä.
- Työryhmässä.

13. 5. Miksi osallistuit tapahtumaan? Voit valita monta vaihtoehtoa.*Check all that apply.*

- Osallistumisesta oli hyötyä opinnoissani.
- Osallistumisesta sai uusia kokemuksia.
- Osallistuminen kuului osaksi työnkuvaani.
- Osallistuin tapahtumaan, koska joku minulle tuttu henkilö osallistui siihen myös.
- Osallistuin tapahtumaan, koska ajattelin siitä olevan hyötyä työnhaussa.
- Osallistuin tapahtumaan, koska ajattelin löytäväni sitä kautta uusia kavereita.
- Osallistuin tapahtumaan, koska Hackathon-tapahtuman haaste kiinnosti.

14. 6. Kuinka kauaksi aikaa osallistuit tapahtumaan?*Mark only one oval.*

- Osallistuin tapahtumaan osaksi aikaa.
- Osallistuin tapahtumaan koko tapahtuman ajaksi.

15. 7. Vapaaehtoistoimintahistoriasi?*Mark only one oval.*

- En ole tehnyt aiemmin osallistunut vapaaehtoistoimintaan/työskennellyt vapaaehtoisena.
- Olen aiemmin osallistunut vapaaehtoistoimintaan/työskennellyt vapaaehtoisena.

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumaan osallistuneille

16. 8. Mitkä asiat tukivat sitä, että ilmoitit tapahtumaan?*Check all that apply.*

- Tapahtuman kesto oli sopiva.
- Tapahtumaan osallistumisen peruuttamiskynnys oli matala.
- Tapahtuman ajankohta oli sopiva.
- Tapahtuma oli minulle entuudestaan tuttu.
- Tapahtuman haasteet kiinnostivat minua.
- Tapahtuma vaikutti mielenkiintoiselta.
- Ystäväni/tuttuni ilmoittautuivat tapahtumaan.
- Tapahtumaan osallistumisesta olisi ollut hyötyä opinnoissani.
- Tapahtumaan osallistumisesta olisi ollut hyötyä työssäni.
- Tapahtuma oli ilmainen.

Kokemukseni Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtumasta

Vastausohjeet:

Alla on väittämiä liittyen Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtumaan. Valitse vastauskaalasta 1-5 se kohta, mikä vastaa sinun ajatustasi väittämästä.

1 = eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = en osaa sanoa, 4 osittain samaa mieltä, 5 = samaa mieltä

17. 9. Opin jotain uutta tapahtumassa.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

18. 10. Tapahtuma tarjosi minulle kiinnostavia haasteita ratkaistavaksi.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

19. 11. Koin voivani vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin osallistumalla tapahtumaan.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

20. 12. Tapahtumaan osallistuminen innosti minua etsimään enemmän tietoa haasteesta esille nousseista asioista.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumaan osallistuneille

21. 13. Tapahtuman toiminta oli yhteiskunnallisesti tärkeää.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

22. 14. Pääsin toteuttamaan itseäni tapahtumassa jollain tavalla.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

23. 15. Tapahtuma mahdollisti minulle mielekästä toimintaa.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

24. 16. Tapahtuma mahdollisti minulle omien arvojeni pohdinnan.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

25. 17. Tapahtuma mahdollisti arvoista keskustelemisen muiden kanssa.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

26. 18. Tapahtumaan osallistumisen kautta koin että olin tehnyt jotain hyvää.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

27. 19. Tapahtuman ilmapiiri oli kannustava.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumaan osallistuneille

28. 20. Tapahtuman ilmapiiri oli rohkaiseva.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

29. 21. Tapahtuman ilmapiiri oli innostava.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

30. 22. Tapahtuma antoi minulle ilon tunteita ja positiivista mieltä.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

31. 23. Tapahtuma antoi minulle merkityksellisiä kokemuksia.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

32. 24. Minulla oli hyvä olla toisten osallistujien kanssa.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

33. 25. Minun ja muiden ihmisten välinen keskustelu oli mukavaa.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

34. 26. Sain itse päättää, kuinka paljon aikaa käytin tapahtumaan.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumaan osallistuneille

35. 27. Koin kuuluvani osaksi ryhmää.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

36. 28. Sain vaikuttaa ryhmän toimintaan.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

37. 29. Koin ryhmän toiminnan merkityksellisenä.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

38. 30. Ryhmän toiminta oli tasavertaista.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

39. 31. Ryhmässä hyödynnettiin yksilöiden erilaisia vahvuuksia.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

40. 32. Sain ääneni kuuluviin ryhmässä.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

41. 33. Ryhmä toimi oma-aloitteisesti.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

Kokemukseni tapahtuman järjestäjästä

Vastausohjeet:

1. väittämä: valitse alla olevista vaihtoehdoista toinen.

Loput väittämät:

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumaan osallistuneille

Miten seuraavat asiat toteutuivat sinun osaltasi tapahtumassa?

Vastausohjeet:

Alla on väittämiä liittyen Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtuman järjestäjän toimintaan ja tapahtumassa vapaaehtoisena toimimiseen. Valitse vastauskaalasta 1-5 se kohta, mikä vastaa sinun ajatustasi väittämästä.

1 = eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = en osaa sanoa, 4 osittain samaa mieltä, 5 = samaa mieltä

54. 46. Sain päättää itse aikataulustani.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

55. 47. Tapahtumassa oli sopivasti vastuuta.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

56. 48. En tarvinnut erityisiä taitoja osallistuakseni tapahtumaan.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

57. 49. Sain päättää itse, kenen kanssa toimin tapahtumassa.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

58. 50. Pystyin ottamaan osaa kaikkeen tapahtuman toimintaan.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

Mitä ajattelet seuraavista tapahtumaan liittyvistä väittämistä?

Vastausohjeet:

Alla on väittämiä liittyen Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtuman järjestäjän toimintaan ja tapahtumassa vapaaehtoisena toimimiseen. Valitse vastauskaalasta 1-5 se kohta, mikä vastaa sinun ajatustasi väittämästä.

1 = eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = en osaa sanoa, 4 osittain samaa mieltä, 5 = samaa mieltä

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumaan osallistuneille

59. 51. Tapahtuman kesto oli liian pitkä.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

60. 52. Tapahtuman kesto oli liian lyhyt.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

61. 53. Tapahtuman kesto oli sopiva.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

62. 54. Tapahtumassa oli tarjolla minulle sopivaa ruokaa ja juomaa.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

63. 55. Tapahtumassa oli tarjolla riittävästi ruokaa ja juomaa.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

64. 56. Tapahtuman toteutus vastasi odotuksiani.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

65. 57. Tapahtumassa oli riittävästi istumapaikkoja.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumaan osallistuneille

66. 58. Tapahtumassa oli mahdollisuus levätä.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

67. 59. Tapahtumassa oli mahdollisuus päästä olemaan myös rauhassa yksin tarvittaessa.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

68. 60. Tapahtumassa oli otettu huomioon liikuntarajoitteiset.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

69. 61. Tapahtuman järjestämispaikkakunta oli minulle sopiva.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

70. 62. Tapahtumapaikka tilana oli miellyttävä.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

Kokemukseni tapahtuman tiedottamisesta

Vastausohjeet:

Alla on vielä kysymyksiä liittyen tapahtuman tiedotukseen.

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto.

71. 63. Sain tietää tapahtumasta ensimmäisen kerran

Mark only one oval.

- Facebookista
- www.ymca.fi -nettisivuilta
- oppilaitoksen kautta
- sosiaalialan toimijan esimerkiksi järjestön kautta
- työn kautta
- tutulta/kaverilta/ystävältä
- Tapahtuman työntekijältä

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumaan osallistuneille

77. 69. Tapahtuman mainonta innosti minua ilmoittautumaan tapahtumaan.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

78. 70. Valitse alla olevista vaihtoehdoista ne asiat, jotka haluaisit muuttuvan tulevissa Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumissa.*Check all that apply.*

- Lyhyempi tapahtuma.
- Pidempi tapahtuma.
- Tapahtuma jaettuna eri viikoille.
- Tapahtuma vain ilta-ajoiksi.
- Tapahtuma vain päiväajoiksi.
- Koulutus tapahtumassa vapaaehtoisena toimimiseen.
- Tapahtumaan osallistumisesta opintopisteitä korkeakouluopiskelijoille.
- Tapahtumaan voi osallistua helposti myös muut kuin suomea äidinkielenään puhuvat.
- Tapahtumassa mahdollista voittaa palkintoja.
- Tapahtumassa mielenkiintoista oheisohjelmaa, kuten esiintyjä ja/tai luennoitsija.
- Tapahtumassa monipuolista vapaa-ajan toimintaa, kuten sauna ja palju.
- Vapaa-ajantoiminnoista osallistujille äänestys ennen tapahtumaa.
- Osallistujille mahdollisuus osallistua suunnitteluun ennen tapahtumaa.
- Ruokakysely ennen tapahtumaa.
- Osallistujille mahdollisuus vaikuttaa Hackathon-haasteiden valintaan ennen tapahtumaa.

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtumaan ilmoittautuneille ei-osallistuneille

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtumaan ilmoittautuneille ei-osallistuneille

Vastausohjeet:

Alla on kysymyksiä syksyllä 2017 - keväällä 2018 järjestettyihin Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtumiin liittyen. Vastaamalla kyselyyn autat kehittämään tulevia tapahtumia, saat palkinnoksi leffalipun ja osallistut samalla 20 euron S-ryhmän lahjakortin arvontaan.

Kysely alkaa muutamalla henkilökohtaisella tiedolla.

Kiitos jo nyt ajastasi ja panoksestasi!

* Required

1. 1. Ikä *

2. 2. Kotipaikkakunta *

3. 3. Elämäntilanne

Check all that apply.

- Päätoiminen opiskelija.
- Päätoiminen työssäkävijä.
- Työtön työnhakija.
- Sairaseläkkeellä.
- Muu elämäntilanne.

4. 4. Vapaaehtoistoimintahistoriasi?

Mark only one oval.

- En ole tehnyt aiemmin osallistunut vapaaehtoistointaan/työskennellyt vapaaehtoisena.
- Olen aiemmin osallistunut vapaaehtoistointaan/työskennellyt vapaaehtoisena.

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtumaan ilmoittautuneille ei-osallistuneille

5. Mitkä asiat tukivat sitä, että ilmoitduit tapahtumaan?*Check all that apply.*

- Tapahtuman kesto oli sopiva.
- Tapahtumaan osallistumisen peruuttamiskynnys oli matala.
- Tapahtuman ajankohta oli sopiva.
- Tapahtuma oli minulle entuudestaan tuttu.
- Tapahtuman haasteet kiinnostivat minua.
- Tapahtuma vaikutti mielenkiintoiselta.
- Ystäväni/tuttuni ilmoittautuivat tapahtumaan.
- Tapahtumaan osallistumisesta olisi ollut hyötyä opinnoissani.
- Tapahtumaan osallistumisesta olisi ollut hyötyä työssäni.
- Tapahtuma oli ilmainen.

6. Mitkä tekijät vaikuttivat siihen että päätit olla osallistumatta tapahtumaan?*Check all that apply.*

- Tapahtuman ajankohta ei sopinut omaan aikatauluihini.
- Tapahtuman kesto oli liian pitkä.
- Tapahtuman sisältö ei ollut tarpeeksi mielenkiintoinen.
- Tapahtuman haasteet eivät kiinnostaneet minua.
- En kokenut tapahtumasta olevan hyötyä opiskeluissani.
- En kokenut tapahtumasta olevan hyötyä työssäni.
- En uskonut saavani uusia sosiaalisia kontakteja tapahtumassa.
- Ystäväni/tuttavani eivät halunneet osallistua tapahtumaan.
- En halunnut osallistua yksin.
- Tapahtuman aikataulut olivat epäselvät.
- En saanut tarpeeksi tietoa tapahtumasta ennakoon.
- En saanut tapahtumaa osaksi opintojani (ei mahdollisuutta saada tapahtumasta opintopisteitä).
- En saanut mahdollisuutta vaikuttaa tapahtuman suunnitteluun/sisältöön.

Ajatukseksi ja mielikuvasi tapahtumasta?

Vastausohjeet:

Alla on väittämiä liittyen tapahtumaan. Valitse vastauskaalasta 1-5 se kohta, mikä vastaa sinun ajatustasi väittämästä.

1 = eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = en osaa sanoa, 4 osittain samaa mieltä, 5 = samaa mieltä.

7. Hackathon -tapahtumakonsepti oli minulle entuudestaan tuttu.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtumaan ilmoittautuneille ei-osallistuneille

8. Olen aiemmin osallistunut Suomen NMKY:n liiton Hackathon -tapahtumaan.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

9. Tapahtuma vaikutti mielenkiintoiselta.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

10. Tapahtuman haasteet kiinnostivat minua.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

11. Tapahtuman sisältö vaikutti yhteiskunnallisesti tärkeältä.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

12. Tapahtuma mahdollistaa työelämän kontaktien luomisen.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

13. Tapahtuma mahdollistaa uusien sosiaalisten kontaktien luomisen.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

14. Tapahtumassa voi oppia uutta.

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

18.8.2018

Kysely Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtumaan ilmoittautuneille ei-osallistuneille

15. 15. YMCA Hackathon on ajankohtainen tapahtuma.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

16. 16. Tapahtumaan voi osallistua kuka tahansa.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

Miten seuraavat asiat toteutuivat sinun osaltasi ennen tapahtumaa?

Vastausohjeet:

Alla on väittämiä liittyen Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon -tapahtumaan ennen sen toteutumista. Valitse vastauskaalasta 1-5 se kohta, mikä vastaa sinun ajatustasi väittämästä.

1 = eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = en osaa sanoa, 4 osittain samaa mieltä, 5 = samaa mieltä

17. 17. Sain vaikuttaa siihen, mitä tapahtumassa on tarjolla syötäväksi.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

18. 18. Sain vaikuttaa tapahtuman ajankohtaan.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

19. 19. Sain vaikuttaa siihen, kuinka pitkä tapahtuma on kokonaisuudessaan.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

20. 20. Sain vaikuttaa siihen, missä paikkakunnalla tapahtuma järjestettiin.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

Kokemukseni tapahtuman tiedottamisesta

25. 25. Sain tapahtuman aikataulun tietooni ennen tapahtumaa.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

26. 26. Tapahtuman tiedoista ilmoittaminen oli selkeää.*Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	
Eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Samaa mieltä

27. 27. Valitse alla olevista vaihtoehdoista ne asiat, jotka haluaisit muuttuvan tulevissa Suomen NMKY:n liiton YMCA Hackathon tapahtumissa.*Check all that apply.*

- Lyhyempi tapahtuma.
- Pidempi tapahtuma.
- Tapahtuma jaettuna eri viikoille.
- Tapahtuma vain ilta-ajoiksi.
- Tapahtuma vain päiväajoiksi.
- Koulutus tapahtumassa vapaaehtoisena toimimiseen.
- Tapahtumaan osallistumisesta opintopisteitä korkeakouluopiskelijoille.
- Tapahtumaan voi osallistua helposti myös muut kuin suomea äidinkielenään puhuvat.
- Tapahtumassa mahdollista voittaa palkintoja.
- Tapahtumassa mielenkiintoista oheisohjelmaa, kuten esiintyjä ja/tai luennoitsija.
- Tapahtumassa monipuolista vapaa-ajan toimintaa, kuten sauna ja palju.
- Vapaa-ajantoiminnoista osallistujille äänestys ennen tapahtumaa.
- Osallistujille mahdollisuus osallistua suunnitteluun ennen tapahtumaa.
- Ruokakysely ennen tapahtumaa.
- Osallistujille mahdollisuus vaikuttaa Hackathon-haasteiden valintaan ennen tapahtumaa.